

ВІСНИК *української громади в Хорватії* **VJESNIK** *ukrajinske zajednice u Hrvatskoj*

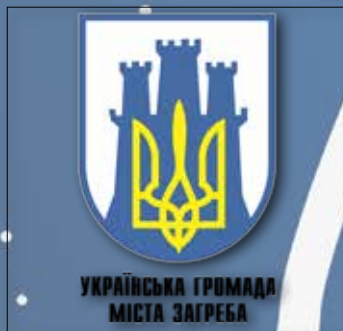
Загреб, 2014 - номер 34

Zagreb, 2014 - broj 34

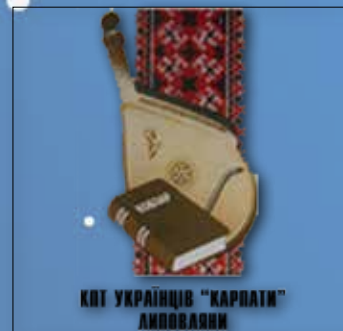

"HRVATSKA ZA UKRAJINU
- ZAJEDNO SMO!"

УКРАЇНЬКА ГРОМАДА РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

УКРАЇНЬКА ГРОМАДА
МІСТА ЗАГРЕБА

КЛУБ УКРАЇНЦІВ "КАРПАТИ"
АМОВАНЬ

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Vidačevac: **Українська громада Республіки Хорватія**
Remetinečka cesta 79A, 10 000 Zagreb
Tel: 01/370-1939 ; Fax: 01/370-1936
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun u Hypo Alpe-Adria banci: 2500009-1102188395
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: 098/1933-288 ; e-mail: vjesnikuz@gmail.com ; ISSN 1847-327X
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1200 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**
Distribucija: **Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba**

Za издавця: **Микола Застрижний**
За издавача: **Nikola Zastrižni**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралоук, Михайло Семенюк, Остап Филіма, Марія Мелешко, Оксана Стурко і Віктор Филіма**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Mihajlo Semenjuk, Ostap Filima, Marija Meleško, Oksana Sturko i Viktor Filima**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Коректор: **Єсенка Миськів**
Korektor: **Jesenska Miškviv**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

ЗМІСТ - SADRŽAJ

4 Božićna poruka Križevačkog vladike Nikole Kekića.

5 Різдвяне послання Блаженнішого Святослава.

NOVOSTI IZ SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

7 Seminar o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. *Marija Semenjuk Simeunović*

8 Dan Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba.

8 Održana 60. sjednica Savjeta za nacionalne manjine.

8 U Slavanskom Brodu održan seminar o ulozi i unapređenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

9 Гуманітарний концерт у Хорватії "Хорватія для України – ми разом!". *Оксана Мартинюк*

9 U Pakracu održan humanitarni koncert "Hrvatska za Ukrajinu – zajedno smo!". *Oksana Martinjuk*

10 Бійці Національної гвардії України завітали у Рієку. *Ольга Камінська*

12 У Загребі відзначили День пам'яті жертв Голодомору. *Оксана Мартинюк*

13 U Zagrebu obilježen Dan sjećanja na žrtve Holodomora. *Oksana Martinjuk*

13 Відзначення у Вуковарі Дня пам'яті жертв Голодомору. *Тетяна Рамач*

14 U Slavanskom Brodu obilježena 81. obljetnica Holodomora 1932./33. godine u Ukrajini. *Jesenka Miškov*

14 Віддання пошани жертвам хорватського міста-героя Вуковара. *Тетяна Рамач*

15 Перший бюст українського пророка і генія Тараса Шевченка у Хорватії. *Славко Бурда*

MEDIJI O NAMA

16 Adrijana i Navkratija iz Ukrajine i Vojvodine, redovnicama postale u Osijeku.

16 Večer dinamičnog i zabavnog ukrajinskog folkloru.

17 Humanitarni koncert "Hrvatska za Ukrajinu – zajedno smo!"

17 Ukrajinka Olesya Martinjuk: Ples povezuje djecu i ljude s iskonskim ritmom prirode.

DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA - ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ

18 XIII. Ukrajinska smotra dječjeg stvaralaštva u Slavanskom Brodu. *Jasna Bek*

19 Manifestacija u Rijeci "Ševečenko - sunce Ukrajine". *Olena Mrak*

20 Marljivi rad i mnogobrojni nastupi UKPD "Ukrajina" iz Slavanskog Broda. *Jasna Bek*

21 Маніфестація у Осієку "На крилах пісень". *Оксана Мартинюк*

22 Članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže oduševljavaju publiku svojim nastupima. *Mirjana Has*

22 Свято Миколая у Вуковарі. *Тетяна Рамач*

23 Святий Миколай на парафії Христа Царя в Осієку. *Сестри Василянки*

24 Sveti Nikola u župi Krista Kralja u Osijeku. *Sestre Vasilijanke*

24 "Tuđem se učite i svoga se ne stidite". *Mirjana Has*

ЦЕРКВА - НАШ ГОЛОВНИЙ ОСЕРЕДОК

26 З любов'ю жити сьогоднішнім. с. *Адріана Томків ЧСВВ*

POVIJESNE LIČNOSTI UKRAJINE

27 Tko je zapravo bio Stepan Bandera? *Davor Lagudza*

UZ 100. OBLJETNICU PRVOG SVJETSKOG RATA

29 Hrvatske postrojbe u Prvom svjetskom ratu na ukrajinskim zemljama - Nastavak operacija duž Dnjistra. *Boris Grafjuk*

Božićna poruka Križevačkog vladike Nikole Kekića

Nebo neka se raduje, i zemlja nek se veseli, jer se na zemlji rodio Jaganjac Božji koji svijetu donosi otkupljenje. Riječ koja je u krilu Očevu, po bezgrešnoj Djevici dođe. Njemu se mudraci zadivise, gledajući Boga u tijelu, a pastiri klicahu: Slava uistinu Bogu jedinomu. (Drugi sjedalen na Jutrenji, 30. prosinca)

Dragi vjernici Križevačke nam eparhije!

Radujte se danas vi miljenici Božji! I svi kršćani diljem svijeta neka danas kliču, jer nebo je sišlo k nama ljudima da bismo mi postali nebesnici. Bog uze našu ljudsku narav i time ju je pobožanstvenio i uzdigao u visine. Zato su ovi božićni dani bogomdani, trenutci sveopće radosti i našega zajedništva: i obiteljskoga i domovinskoga.

Dijete nam se rodilo. Dijete neponovljivo i jedinstveno. Onaj koji je vječan, jedan od Svete Trojice, zvan jednorodeni Sin Božji, navješten već prvim ljudima kao "rod", kao porod, kao dijete jedne tajanstvene žene, a ta žena bijaše Marija, kći Joakima i Ane, nova Eva, po nama ljudima neshvatljivom Božjem otajstvu silazi k nama. Sin Božji ulazi u naše vrijeme, u našu povijest. Utjelovljenje Riječi Božje po kojoj je Bog Otac sve stvorio početak je novoga svijeta. Počinje novo stvaranje. Božić je susret neba i zemlje, Stvoritelja i stvorenja.

Božić daje smisao našoj povijesti. Krist postaje razdjelnica povijesti: bilježimo događaje prije Krista i poslije Krista. O tom spasenjskom događaju pišu nam dvojica evanđelista: Luka i Matej. Luku kao učenoga čovjeka zanimao je svaki detalj. Prvi i glavni izvor o onome što se dogodilo bila je Marija, majka Isusova. Od nje je sve saznao,

zapisao i tako nam prenio. On jedini govori o slavlju koje je nastalo na nebesima u času rođenja druge božanske osobe.

O tom slavlju glasnik Božji javlja pozemljarijima, pastirima koji su bdjeli čuvajući svoja stada. Slava Bogu na visinama! Mir ljudima na zemlji! - odjekivala je betlehemske poljanama pjesma anđeoskih korova. Zašto su baš pastiri imali tu čast da prvi od pozemljara čuju najradosniju vijest koja je ikada priopćena ljudima? Pastiri su bili ljudi pomalo prezreni, rekli bismo kao i danas. Ljudi bez građanskih prava, na rubu društva. I baš takvima Bog je preko anđela objavio radosnu vijest. Slava Gospodnja obasjala ih je, primili su milost odozgor, od Oca. Vjera ih potiče da idu vidjeti što se to dogodilo. U špilji nađoše jednu skromnu obitelj: majku, oca i dijete: Mariju, Josipa i Isusa.

Tu u Betlehemu, u običnoj štali rađa se nova obitelj, sveta obitelj na temeljima vjere i potpunog predanja Bogu. I umjesto povratka u Nazaret da radost rođenja djeteta Isusa podijele sa svojom rodbinom i susjedima, pred njima je iskušenje dalekoga puta u Egipat, idu u neizvjesnost, suočavaju se s okrutnošću ovoga nepravednoga svijeta.

Evanđelist Matej u svom viđenju događaja vezanog uz Božić želi naglasiti kako je Bog želio radosnu vijest objaviti ne

samo svom ljubljenom narodu, nego i drugim narodima, jer se Isus, obećani Mesija, rodio za sve ljude. Mudraci, ljudi od znanosti onoga vremena, jedne su noći, promatrajući nebeski svod pun zvijezda, zapazili neobičnu zvijezdu koja je privlačila njihovu pozornost. Počeli su proučavati stare knjige kakav bi to bio znak. I gle što otkriše! Piše u knjigama da se ovih dana ima roditi mladi Kralj židovski, Kralj nad svim kraljevima i Car nad svim carevima i da je na nebu jedno svjetlo za kojim valja poći i koja će ih kao jedan kompas dovesti točno tamo gdje se taj Kralj rodio. Dobro se opremiše i dadoše se na daleki put.

I neobično nebesko svjetlo dovede ih točno u Betlehem, gdje nađoše mladoga Kralja i kako to dolikuje poklone mu darovaše: zlato, tamjan i smirnu. I puni radosti što im se ispunila želja vratiše se u svoju domovinu i o mladom Kralju vijest posvuda proniješe.

Braćo i sestre, klanjatelji Božića, pristupimo i mi s vjedom zajedno s pastirima pred jaslje, pred tu kolijevku maloga Božića i otkrijmo kako nam je Bog bliz, otkrijmo u tom Djetetu koje leži u jaslama mladoga Kralja, iako nema znakove kraljevskog dostojanstva. A što da i mi poklonimo malome Isusu? Njemu ne treba niti novac, niti hrana, niti odjeća – njemu trebaš ti. On je došao kao nebeski dar tebi, a od tebe očekuje uzdarje – da se ti daruješ njemu. On nas je naime došao naučiti da je najveći dar kad se čovjek posvema daruje čovjeku.

Slavljenje Božića nije neka slatka uspomena, nečega što se prije više od 2 tisućljeća dogodilo u Betlehemu. Događaj Božića je trajan, on se mora stalno događati. Bog se stalno treba radati u nama i preko nas radati se posvuda. Bog je utjelovivši se htio proći od svoga začeca pa sve do smrti isti put kojim mi hodimo i u životu se susresti sa svime što i mi proživljavamo – htio je u

svemu biti sličan nama, osim u grijehu. Sve te događaje možemo shvatiti samo u vjeri i po vjeri, a ne svojim ljudskim razmišljanjima i pitanjima. Božić treba biti uprisutnjenje događaja u našem srcu. Božić je blagdan ljubavi i milosrđa. Toga siromašnoga, bijednoga Isusa koji nalazi utočište kao zadnji siromah u skloništu, u štali, pod mostom, u pothodniku, pod stablom... Tomu Isusu posvetimo svu svoju pažnju, tome Isusu koji je zbog kredita i ostavši bez posla ostao bez krova nad glavom, tome Isusu koji mukotrpno radi i prekovremeno, a uskraćen je za pravednu plaću, Isusu koji godinama po hrvatskim sudovima traži pravdu i istinu i nikako da do nje dođe... Jer Bog se objavio siromasima. Briga za siromah, prezrene, napuštene mora biti dio božićne radosti.

Božićnu radost možemo u sebi doživjeti samo ako smo svjesni da smo siromasi, grešnici, da se spašavamo samo po Božjoj ljubavi, raspoloženi i spremni prihvatiti Božju ljubav. Samo siromah i ponizan čovjek može shvatiti otajstvo utjelovljenja, shvatiti ono što je čovjeku neshvatljivo i veličinu događaja da je Isus postao naš brat. Siromah naime stavlja sve svoje predanje u Boga, a ne u bogatstvo ili vlast, i slavi Boga za sve što mu je udijelio. Samo siromah u duhu, ponizan i malen može shvatiti i istinski doživjeti radost Božića. Kao pastiri, tako i mi budimo siromasi u duhu pred malim Isusom, Božićem našim.

Jedino tako možemo postati dionicima Kraljevstva nebeskoga. Božiću naš predragi, neka tvoja ljubav obuzme srce i ozari lice svakoga svećenika Križevačke nam eparhije, svake monahinje, svakoga vjernika: djece naše, mladića i djevojaka, očeva naših i majki, baka i djedova, srce svakoga čovjeka, svjesni da si Ti Emanuel – Bog uvijek s nama.

Božić, 2014.

Різдвяне послання Блаженнішого Святослава

Високопреосвященним і Преосвященним Архієпископам та Митрополитам, боголюбивим єпископам, всесечесному духовенству, преподобному монашеству, возлюбленим братам і сестрам, в Україні та на поселеннях у світі суцям

Не бійтеся, бо я звіщаю вам велику радість, що буде радістю всього народу: сьогодні народився вам у місті Давидовім Спаситель – Христос Господь (Лк 2, 10–11).

Христос народився!

Цими словами благовісника з небес Христова Церква звіщає спасенну новину. Сьогодні нам народився Спаситель: Господь на землю зійшов і явився в людському тілі у місті Вифлеємі. Радіє цього дня небо і земля, радіє весь людський рід тим, що наш Творець не покинув свого сотворіння, але прийшов, щоб прийняти його долю. Він сам став людиною, щоб розділити з нею її життя: її болі і радості, її тривогу і непевність. Господь стає одним із нас, об'являє себе нашим Спасителем і Визволителем.

У святі Різдва Христового ми радіємо тому, що більше не відчуваємо самотності і покинутими, святкуємо те, що Бог є з нами, що Він нас любить, і бачимо втілену Божу любов у новонародженому Дитятку Ісусі, який ніжно спочиває в яслах на сіні. Таїнство народження нашого Спасителя виявляє нам правду про те, як велике Боже відкривається нам через слабке людське, як людське мале і незначне може стати Божим великим!

Привілей перебувати біля Божого Дитяти мали разом із мудрецьми зі Сходу лише ті, хто не соромився бути поруч із потребуєчими, вигнанцями та переслідуваними

Святе Євангеліє оповідає нам, що Господь Всесвіту народився в родині біженців. Спочатку через наказ кесаря, а потім через кровожерність царя

Ірода Пресвята родина була змушена покинути свою домівку та просити притулку в чужих людях. Так, наш Бог забажав народитися як безхатченко і біженець! За таких дивних обставин народження Спасителя привілей перебувати біля Божого Дитяти мали разом із мудрецьми зі Сходу лише ті, хто не соромився бути поруч із потребуєчими, вигнанцями та переслідуваними. Відкривши Йому двері свого серця, свого дому, розпізнавши знак спасіння в Господі, що народився у вертепі, ці люди сповнилися божественною радістю серед темряви ночі. Бо ж різдвяне таїнство – це здатність увійти в Божу присутність і зустріти новонародженого Христа через вміння бути поруч: бути поруч із тим, хто немічний і беззахисний, хто терпить від холоду та браку найнеобхіднішого.

Україна прожила дивовижний рік, в якому все було великим: надія і відчай, впевненість і розчарування, здобутки і втрати. Великим був і страх, що його відчула Темрява, бачачи, що наш порив до Світа може бути переможним. І Темрява наслала на нас біль і кров, каліцтво і навіть смерть, щоб люди жажнули тим стражданням і звернули на давню стежку мовчазного та беззаперечного підпорядкування.

Кожен з нас має своє місце духовного чуття, свій “блокпост”, що на ньому повинен здійснити власну християнську і громадянську місію

Немає жодного українця, який не брав би участі в цьому іспиті Господнього провидіння, котрий продовжує тривати. В якомусь сенсі ми всі сьогодні в зоні ризику, у зоні АТО. Подібно до пастирів, які на місці випасання свого стада почули спів ангелів на небі і прийняли звістку про народження Спасителя, так і кожен з нас має своє місце духовного чуття, свій “блокпост”, що на ньому повинен здійснити власну християнську і громадянську місію. І навіть якщо хтось утомився і хоче уникнути вибору, то все одно його робить. Тільки в такому разі своєю пасивністю він грає на руку злу.

Наша цьогорічна дорога до Різдва була дорогою до пораненого і вигнаного. Наша Церква в буквальному сенсі стала польовим шпиталем, розгорнутим щоб дати притулок гніним і загоїти рани постраждалих. Але навіть після Майдану Церква не позбулася функцій шпиталю, оскільки це її покликання. Про це нагадує нам Папа Франциск: “Я бачу Церкву як польовий шпиталь після битви”.

Християни знають, що байдужість убиває не менше, ніж снаряди установок “Град”

До війни ніхто з нас не був готовий, проте вона триває, непрохано вламується чи не в кожен українську домівку, особливо на східних теренах нашої країни. Постає небезпека, що людська чутливість до горя і страждання ближнього зменшуватиметься. Християни знають, що байдужість убиває не менше, ніж снаряди установок “Град”. Справа держави – мудро вирішити проблему допомоги своїм стражданням громадянам. А справа кожного християнина – бути близько, бути поруч із тими, хто в біді. Саме це християнське єднання з потребуєчими, яке звано солідарністю, і робить нас сильними. Бо в ньому проявляється і через нього передається нам сила вочлененого Бога, дія Спасителя, який народився для того, щоб вчинити нас вільними і непереможними в Бозі.

У різдвяний час кожен із нас поглядає на небо в надії побачити світло вифлеємської зорі. Бо Новий рік не обіцяє бути легшим, а наш вибір – простішим. Наше найбільше

завдання на 2015 рік – це вийти на шлях цивілізованого розвитку й гідного життя. Для цього ми всі мусимо зодягнутися в іншу – Божу – людину, тобто зректися негідних компромісів з лукавим. Це завдання стосується кожного з нас – навіть того, хто вважає себе найменшим у цьому світі. Завдання змістити свою життєву позицію в бік добра має також великий громадянський сенс, бо коли зміниться українка та українець – зміниться і вся наша країна. Усі разом ми маємо зодягнути її в нове намисто ефективних державних структур, які перестануть нарешті бути структурами гріха. Адже влада може бути благословенням, якщо стає служінням.

Біда не в тому, що не все вдається зробити. Біда, коли від цього в людини опускаються руки!

Обидва завдання неможливо здійснити, бодай раз не відчувши сумніву, не помилившись, не зробивши кроку назад. Не маймо гордині досконалості – краще визнаємо перед Богом свої слабкості й смиренно просімо: Боже, допоможи моему безсиллю! Смиренна людина не втрачає віри у свої сили, бо, за словами Івана Франка, “чує на своєму плечі руку Господню”. Тому пам’ятаймо, що зневіра, розчарування, мстиве

прагнення поквитатися з тими, хто не здійснив наших очікувань, – це інструменти, якими Темрява найефективніше відновлює свої втрачені позиції. Не помагаймо їй зруйнувати наші шанси! Біда не в тому, що не все вдається зробити. Біда, коли від цього в людини опускаються руки! Маємо перед собою ще одне завдання, щодо якого ніколи не має бути сумніву. Це завдання молитися. Майдан переміг тому, що ревно і щиро молився. Сьогодні не дозвоľмо, щоб через певне “призвичаєння” до війни ослабла інтенсивність наших молитов. Спрямуймо всі сили своєї душі на те, щоб у наших родинах і спільнотах тривала безперервна молитва за Україну, щоб у нашій державній оселі, ніби в бідній вифлєемській ясині, засяяло світло віри, очистилися наші серця, зродилося нове життя. І тоді, маючи на собі Боже благословення, ми станемо найщасливішим народом на Землі.

Сьогодні линемо з різдвяним привітом до наших воїнів, які святкують цей величний празник у холодних окопах та бліндажах

Серед темної ночі непевності й тривоги звучить прадідівська коляда, розвіваючи смуток та всілякі негаразди... З цим різдвяним благовістям прагну відвідати кожду

домівку добрих людей, які приймають до себе новонародженого Бога і Спасителя та радіють Різдом Христовим!

Сьогодні линемо з різдвяним привітом до наших воїнів, які святкують цей величний празник у холодних окопах та бліндажах на передовій і готові грудьми закрити свій народ. Зі святковим віншуванням добра і гаразду заходимо до тих, хто втратив свою домівку та тепло рідної сім’ї. Зі співом ангелів про мир на землі та славу на висотах завітаймо сьогодні до тих, хто сумує через втрату рідних та близьких, хто страждає від отриманих ран і тих, хто в полоні й ув’язненні. Як у цю різдвяну ніч радість перемагає смуток, а небесне світло – темряву, так нехай у своєму Різді наш Спаситель сповнить нас силою звияти добра над злом, правди над неправдою, і небесний мир хай здолає війну.

Усім нашим вірним в Україні і на поселеннях з усього серця зичу веселих свят Різдва Христового, смачної куті та дзвінкої коляди!

Христос народився! Славимо Його!

† СВЯТОСЛАВ

Дано в Києві, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового, у день Святого Миколая, архієпископа Мир Ликійських, чудотворця, 19.12.2014 року Божого

Минулий 2014 рік в Україні, як ніякий інший, підтвердив значення слів: ***“В єдності - сила народу!”*** Українці довели цілому світу, що можуть бути єдиними, дати відсіч будь-якій системі та разом відстоювати посягання на незалежність, суверенітет і територіальну цілісність своєї держави.

Слава Україні! Героям Слава!

***Blagoslovljen Božić i sretna
Nova 2015. godina!***

Ukrajinska zajednica
Republike Hrvatske

***Найщиріші вітання з
Різдом Христовим та
Новим 2015 Роком!***

Українська громада
Республіки Хорватія

Seminar o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina

● Nedžad Hodžić, Milorad Pupovac, Branko Sočanac, Aleksandar Tolnauer, Siniša Tatalović

● Prezentacija izvješća radnih skupina Nada Jakir, Branko Sočanac, Kemal Bukvić, Aleksandar Tolnauer

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske u suradnji s Savjetom za nacionalne manjine Republike Hrvatske organizirao je seminar o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina koji je održan 22. prosinca 2014. godine u hotelu Dubrovnik u Zagrebu.

Republika Hrvatska je među prvim državama ratificirala Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina, pravno obvezujući dokument na europskoj razini koji se odnosi na prava nacionalnih manjina. Od potvrđivanja konvencije do danas, Vlada Republike Hrvatske podnijela je Vijeću Europe četiri izvješća i to 1999., 2004., 2009. i 2014. godine. U ovogodišnjem izvješću se navodi kako je u razdoblju od trećeg izvješća do danas razvidno unaprjeđenje prava nacionalnih manjina u svim područjima, a kao jedan od čimbenika doprinosa tom napretku smatraju se i redoviti godišnji seminari koje je organizirao Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina uz sudjelovanje predstavnika Savjetodavnog odbora Vijeća Europe za praćenje Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina.

Seminaru o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih

manjina je prethodila plenarna sjednica kojom je predsjedavao mr.sc. Branko Sočanac- ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Uz gospodina Sočanca na sjednici su izlagali Aleksandar Tolnauer-predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, prof.dr.Milorad Pupovac-zastupnik srpske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru, Nedžad Hodžić- zastupnik albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru i prof.dr.sc. Siniša Tatalović-savjetnik Predsjednika Republike Hrvatske za unutarnju politiku.

Seminar je vodila pomoćnica ravnatelja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina gđa Bahrija Sejfić. Prva izlagateljica prof.dr.sc. Vesna Crnić Grotić –predsjednica Odbora stručnjaka Vijeća Europe iznijela je mišljenje o tijeku provedbe Povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima te se osvrnula na postojeće prepreke u njenom provođenju. O provedbi Okvirne konvencije u proteklom razdoblju iz svog su djelokruga izvijestili su i brojni predstavnici tijela državne uprave koja sudjeluju u izradi Izvješća o provedbi okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina; Boris Milošević (Ministarstvo

uprave), Nada Jakir (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta), Alen Stanisavljević (Ured pučke pravobraniteljice), Mirela Stanić Popović (Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje), te drugi.

Nakon izlaganja uslijedio je rad u skupinama u kojima su sudionici kroz otvorenu raspravu obrađivali aktualne teme vezane uz zaštitu nacionalnih manjina, s posebnim naglaskom na sudjelovanju nacionalnih manjina u procesu odlučivanja, pravima na odgoj i obrazovanje na jezicima nacionalnih manjina, kulturnoj autonomiji kao i pravu na pristup medijima.

Sudionici seminara bili su Saborški zastupnici iz redova nacionalnih manjina, članovi Savjeta za nacionalne manjine RH, predstavnici i predsjednici vijeća nacionalnih manjina, predsjednici, tajnici i članovi manjinskih udruga u Hrvatskoj. Iz redova ukrajinske nacionalne manjine u radu seminara sudjelovao je gospodin Nikola Zastrižni - predsjednik Ukrajinske zajednice RH te Marija Semenjuk Simeunović - predsjednica Vijeća ukrajinske nacionalne manjine grada Vukovara i članica Savjeta za nacionalne manjine RH.

Marija Semenjuk Simeunović

● Prof.dr.sc.Vesna Crnić Grotić i Bahrija Sejfić

● Sudionici seminara

Dan Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba

Predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Aleksandar Tolnauer prisustvovao je tradicionalnoj svečanoj manifestaciji povodom obilježavanja Dana Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Grada Zagreba koja je 14. prosinca 2014. održana u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog.

Svoje programe predstavili su Vijeće bošnjačke nacionalne manjine Grada Zagreba, Vijeće mađarske nacionalne manjine Grada Zagreba, Vijeće srpske nacionalne manjine Grada Zagreba, Vijeće romske nacionalne manjine Grada Zagreba, Vijeće albanske nacionalne manjine Grada Zagreba i predstavnik židovske nacionalne manjine Grada Zagreba.

Manifestacija je održana u povodu Međunarodnog dana ljudskih prava koji se obilježava 10. prosinca, u spomen na potpisivanje Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima 1948. godine.

Manifestaciji su nazočili i zamjenica zagrebačkog gradonačelnika Sandra Švaljek, predsjednik Kluba zastupnika nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru Nedžad Hodžić, uzvanici iz političkog i vjerskog života te drugi predstavnici nacionalnih manjina i mediji.

Skupu su se obratili predsjednik Koordinacije nacionalnih manjina Grada Zagreba Zoltan Balaž-Piri i predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Aleksandar Tolnauer.

Na manifestaciji je istaknuto zadovoljstvo radom Koordinacije kao primjerom dobre prakse obavljanja funkcije zaštite položaja nacionalnih manjina kroz sudjelovanje u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima.

Održana 60. sjednica Savjeta za nacionalne manjine

Dana 5. prosinca 2014. održana je 60. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Na dnevnom redu 60. sjednice našle su se informacije o rebalansu Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu i o Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. godinu.

Vezano uz izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina koji će se održati 2015. godine, Savjet je uputio Vladi Republike Hrvatske upit o terminu održavanja izbora, kao i o poziciji na kojoj su osigurana sredstva za njihovo održavanje. Članovi Savjeta imenovali su Komisiju za otvaranje prijave programa pristiglih na Javni

poziv sastavljen od djelatnika Stručne službe Savjeta za nacionalne manjine koja ima zadaću pravodobne i potpune prijave prosljediti na postupanje Povjerenstvu.

Imenovano je Povjerenstvo za raspodjelu sredstava nevladinim udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za 2015. godinu za ostvarivanje programa kulturne autonomije u području informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija. Povjerenstvo je zaduženo sastaviti prijedlog Odluke o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu za 2015. godinu i s obrazloženjem istu dostaviti Savjetu.

Na 60. sjednici odobrena je prenam-

jena sredstava nevladinim udrugama i ustanovama nacionalnih manjina dodijeljenih za programe ostvarivanja kulturne autonomije.

Savjet je razmotrio Nacrt Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge te je primjedbe na taj Nacrt dostavio Vladinom Uredu za udruge. Članovi Savjeta usuglasili su se da Nacrt Uredbe nije prepoznao specifičnost financiranja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina, kao ni način postupanja Savjeta putem kojeg se kulturna autonomija sufinancira, a čija je zadaća propisana člankom 35. stavkom 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

U Slavonskom Brodu održan seminar o ulozi i unapređenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Savjet za nacionalne manjine u suradnji sa vladinim Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina održao je 03. prosinca 2014. godine u Slavonskom Brodu, još jedan u nizu, seminar o ulozi i unapređenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Seminari se kontinuirano održavaju s ciljem informiranja i educiranja članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o njihovim pravima i obvezama koje proizlaze iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, motiviranja i poticanja na bolju suradnju vijeća i predstavnika sa tijelima lo-

kalnih jedinica, kao i s ciljem razmjene informacija o svim specifičnim problemima pripadnika nacionalnih manjina na lokalnoj razini. Na seminaru u Slavonskom Brodu, uz predstavnike Savjeta, Ureda i Ministarstva uprave, sudjelovali su članovi vijeća i predstavnici nacionalnih manjina sa ovog područja, te zamjenik župana Brodsko-posavske županije i predstavnik Gradске uprave Grada Slavenskog Broda. Sudionicima seminara su se obratili i odgovarali na brojne upite predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Aleksandar Tolnauer, ravnatelj vladinog

Ureda mr.sc. Branko Sočanac te savjetnik u Ministarstvu uprave Sulejman Tabaković. U raspravi su se analizirali problemi u funkcioniranju vijeća i predstavnika u jedinicama na području Brodsko-posavske županije, pitanja financiranja na lokalnoj razini te pitanja komunikacije i suradnje s tijelima lokalne i područne samouprave. U raspravi su se iznosili i primjeri dobre prakse te pitanja vezana za predstojeće izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina koji se trebaju održati 2015. godine.

www.nacionalne-manjine.info

Гуманітарний концерт у Хорватії "Хорватія для України – ми разом!"

У неділю, 16 листопада 2014 року, в хорватському місті Пакрац відбувся гуманітарний концерт під назвою "Хорватія для України – ми разом!" Проект допомоги Україні організували члени Товариства українсько-хорватської дружби з міста Ліпіка у співпраці з мером та міською радою Ліпіка.

У культурно-мистецькій програмі взяли участь хореографічний ансамбль, оркестр та мішаний хор Українського культурно-просвітнього товариства "Україна" із Славонського Брода на чолі з головою товариства Владом Карешінім та український народний хор Культурно-

просвітнього товариства українців "Карпати" з Липовлян на чолі з головою товариства Іваном Семенюком.

Концерт звеличали почесні гості: воїни Національної гвардії України, які перебували на лікуванні в Республіці Хорватія, голова Української громади Республіки Хорватія Микола Застрижний, колишній депутат Хорватського парламенту Борис Гралюк, Посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко, мер міста Ліпіка Вінко Касана, колишній мер Ліпіка Антун Харамія та інші високі гості.

Оксана Мартинюк

● Члени УКПТ "Україна" - Славонський Брод перед гуманітарним концертом відвідали пам'ятник Івану Франку в Ліпіку

U Pakracu održan humanitarni koncert "Hrvatska za Ukrajinu – zajedno smo!"

U nedjelju, 16. studenog 2014. godine, u Hrvatskom domu "Dr. Franjo Tuđman" u Pakracu održan je humanitarni koncert "Hrvatska za Ukrajinu – zajedno smo!" Humanitarni projekt pomoći za Ukrajinu organizirali su članovi Udruge ukrajinsko-hrvatsk-

og prijateljstva iz Lipika uz potporu gradonačelnika Lipika Vinka Kasane i Gradskog vijeća Grada Lipika.

U kulturno-umjetničkom programu sudjelovali su folklorni ansambl, orkestar i mješoviti pjevački zbor Ukrajinskog kulturno-prosvjet-

nog društva "Ukrajina" iz Slavenskog Broda koje je predvodio predsjednik Društva Vlado Karešin, te ukrajinski narodni zbor Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana s predsjednikom Društva Ivanom Semenjukom.

Koncert su uveličali počasni gosti: vojnici Nacionalne garde Ukrajine koji su bili na liječenju u Hrvatskoj, predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske Nikola Zastrižni, bivši saborski zastupnik Boris Graljuk, veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj Oлександр Левченко, gradonačelnik Lipika Vinko Kasana, bivši gradonačelnik Lipika Antun Haramija i drugi uvaženi gosti.

Оксана Мартинюк

● Plesni ansambl UKPD "Ukrajina" – Slavonski Brod

Бійці Національної гвардії України завітали у Рієку

Вечір "Криваве клеймо 33" присвячений пам'яті жертв Голодомору

● Зінаїда Єнько

● Романо Мартінчич

У Рієці 30 листопада 2014 року члени Українського культурно - просвітнього товариства "Дніпро" із Рієки провели літературно-музичний вечір присвячений пам'яті жертв Голодомору під назвою "Криваве клеймо 33" та першій річниці подій на Майдані в Україні.

Вечір залишиться незабутнім у пам'яті всіх присутніх членів українського товариства з Рієки, гостей із Осієка, Загреба та України.

Вечір був особливим і тому, що почесними гостями були всім українських бійців збройних сил України і Національної гвардії, які перебували на лікуванні у Хорватії.

Присутнім було дуже приємно і зворушливо бачити цих молодих, мужніх бійців, потиснути їм руки

і разом з ними відзначити роковини Голодомору та пригадати події на Майдані.

Дуже приємно, що редакція "Нового листа" відгукнулася на пропозицію висвітлити цю подію в своїй газеті, адже плодотворна, майже п'ятирічна робота українського товариства з Рієки має право на інформаційний звіт.

Оригінально оформлений зал по-своєму додавав ознак ідейної і тематичної направленості цього вечора. Тема Голодомору дуже складна для сприйняття. Вона тяжка і болюча, але водночас є важливою у формуванні історичної пам'яті, тому в залі було багато плакатів на тему Голодомору, багато колосків пшениці і запалених свічок. На сцені під екраном стояла автомобільна шина і навколо неї горіли запалені свічки, як символ боротьби на Майдані під

час Революції Гідності. На підвіконнях теж горіли свічки, які своїм теплом і нашою пам'яттю зігрівали душі безвинно убієнних дорослих та маленьких українців, які помирали без крихти хліба в роки Голодомору.

На відкритті вечора прозвучали гімни України і Хорватії. Голова товариства УКПТ "Дніпро" - Рієка пані Ольга Камінська, яка була одночасно сценаристом, ведучою і музичним режисером вечора, запропонувала присутнім пом'янути хвилиною мовчання усіх померлих під час Голодомору, а також усіх загиблих військових - учасників АТО на сході України і Героїв Небесної Сотні, які під час Революції Гідності віддали власне життя, захищаючи право українського народу жити у демократичній країні.

Вечір продовжився

переглядом на великому екрані відеокліпу пісні під назвою "Свіча" у виконанні Оксани Білозір, а також добіркою інших аудіо-номерів, зокрема з голосом Ніни Матвієнко "Мамо, мамо, я ще не вмерла", та "По всій Україні умирає народ", вірш "Біла молитва братика".

Вечір пам'яті прикрасили виступи членів УКПТ "Дніпро" - Рієка та гостей з Осієка - членів Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки.

Так, Романо Мартінчич, який помітно творчо зріс, зворушливо прочитав вірш "Вічний монолог". Романо виявив бажання бути ведучим наступних вечорів, маніфестацій та інших культурних заходів. До його пропозиції всі віднеслися позитивно та з великою надією на "прийом естафети" молодого

● Прозвучали гімни Хорватії і України

● Вікторія Склярєнко (віолончель) і Карла Шаїн (фортепіано)

● Сергій Кісельов

● Крістіна Луканець, Віталій Клок, Лаура Орліч

● Хана Пешо

покоління від дорослих достойно презентувати діяльність товариства.

Зінаїда Єнько проникливо прочитала уривок вірша “Зронить сльозу” Ніни Виноградської. Увазі глядачів були представлені танцювальний номер “Боже, вижди з-поміж синіх хмар”, у хореографії Віталія Клока, який виконали Крістіна Луканець, Лаура Орліч і Віталій Клок. Завдяки музиці у стилі репу з глибоким і трагічним текстом про події 33-х років, танцюристи продемонстрували моральний і фізичний стан голодного народу, безвихідність ситуації, молитви до Бога за поміччю і порятунком.

Приємні, зворушливі спогади залишив виступ Вікторії Склярєнко (віолончель) і Карли Шаїн (фортепіано), які виконали тематичний музичний твір - “Мелодія” композитора Мирослава Скорика, яку називають Духовним гімном України. Дівчата у прекрасному музичному ансамблі донесли присутнім емоційну глибину музичного твору, який став звуковим маяком днів вшанування мільйонів жертв Голодомору.

Члени українського товариства з Рієки пишаються талановитою молоддю і радіють за їх успіхи та бажання брати активну участь у діяльності товариства. Вікторія

Склярєнко, учениця третього класу Середньої музичної школи ім. Івана Матетича, є переможницею двох Перших і Другої премій на Державному музичному конкурсі студентів і учнів Хорватії.

Переглянуті під виконання пісні “Голодомор” О. Гавриша і А. Демиденка хронікальні кадри подій в Україні 1932-1933 років завершили першу частину вечора, сумну і трагічну для всіх українців світу. Підбір і показ аудіо і відео-кадрів підготував і представив публіці Віктор Камінський.

Присутній на літературно-музичному вечорі “Криваве клеймо 33” Посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко у своїй промові нагадав історичні факти та причини і наслідки жорстокої штучності і навмисності Голодомору в Україні 1932-1933 років з метою знищення української нації. Посол наголосив на важливості збереження в пам’яті сьогоденного та прийдешніх поколінь цієї трагічної сторінки історії українського народу. Пан Олександр Левченко старався донести присутнім, що трагедія 1932-1933 років була організована саме наказами з Москви і, на превеликий жаль, зараз знову з Москви ведеться загарбницька політика щодо України.

Наприкінці першої частини вечора пані Ольга Камінська подякувала всім присутнім в залі за участь у вшануванні пам’яті мільйонів українців, які померли від голоду в 1932-1933 роках унаслідок варварської політики комуністичного сталінського режиму.

Щоби присутні в залі все ж таки залишилися з вірою в прекрасне майбутнє України, друга частина концерту була ліричною, адже присутнім на вечорі військовим Національної гвардії України в цей час необхідні тепло, віра і любов. Тому наступні номери несли публіці позитивні і мирні емоції.

Бурхливими оплесками нагородили глядачі виступ наймолодшої учасниці з Осієка Хани Пешо. Десятирічна дівчинка дуже душевно виконала пісні “Молитва за Україну” та “Палала зірка”. Публіці дуже сподобався виступ Хани, тому наймолодшу виконавицю підтримали теплими оплесками.

Не менш зворушливим був виступ Сергія Кісельова, який виконав улюблену пісню українців “Чорнобривці” В. Вірменича і М. Сингаївського. Після цієї пісні атмосфера залу налаштувалася на тихий домашній спокій, адже слова пісні “Бачу руки твої, моя мамо, твою ласку я чую, ріденька...” та майстерне виконання пісні прекрасним тенором

● Бійці Національної гвардії України

● Бійці Національної гвардії України з членами Української громади Республіки Хорватія

змінити емоції публіки з драматичних на лірично-теплі. Взагалі, всі виступи соліста Оперного театру ім. Івана Зайця Сергія Кісельова на концертах і вечорах товариства є прекрасною та ознакою великої любові співака до української пісні.

Хореографічна композиція на тему української народної пісні “Ой, чий то кінь стоїть” (хореографія Віталія Клока) у виконанні Крістіни Луканець, Дєани Марчіч і Віталія Клока, буквально зірвали море оплесків. Прекрасний танець під акомпанемент чудового виконання української мелодії на саксофоні налаштував усіх на цнотливу хвилю любові до життя.

З вірою у милість Божу та спасіння українського народу, був представлений відеокліп “Господи, помилуй” у виконанні Т. Петриненка і С. Горобець, яким закінчилася програма вечора.

Користуючись нагодою, пані Ольга Камінська від себе особисто та від усіх членів УКПТ “Дніпро” з Рієки, а також від імені решти присутніх в залі подякувала кожному з бійців Національної гвардії України низьким укліном за їх героїзм і мужність, за прагнення відстояти честь, незалежність і демократичність України. Пані Ольга побажала воїнам з України швидкого одужання і на згадку про незабутню зустріч і

пам’ятний вечір у хорватському місті Рієка, що на Адриатичному морі, подарувала їм пам’ятні сувеніри. Потім запросила на спілкування і вечерю на кораблі “Маріна”. Там в більш розкутій обстановці присутні розповідали один одному про життя і діяльність хорватських українців, про прекрасне місто Рієка та Адриатичне море. Військові хлопці милувалися набережною моря і побажали приїхати влітку на відпочинок. Усіх присутніх єдиною бажанням – мир і спокій на українській землі, краща доля і розвиток України.

Слава Україні! Героям Слава!

Ольга Камінська

У Загребі відзначили День пам’яті жертв Голодомору

● Голова Української громади РХ Микола Застрижний привітав присутніх

● Вшанування пам’яті жертв Голодомору

День пам’яті жертв Голодомору – це національний день скорботи не лише в Україні, а й у цілому світі. Цього року, окрім України, пам’ять жертв Голодомору вшанували у понад 30-ти країнах світу.

У столиці Хорватії представники Української громади Республіки Хорватія хвилиною мовчання, запаленими свічками, поминальними молитвами, відеорепортажем, фільмом “Голодомор. Хлібна гільйотина”, лекцією, виставкою та іншими скорботними заходами відзначили

81-у річницю Голодомору в Україні та вшанували пам’ять мільйонів українців, що загинули від штучно спричинених сталінським режимом Голодоморів.

Присутніх у Загребі в приміщенні Українського культурно-просвітнього товариства “Кобзар” привітали голова товариства Славко Бурда та голова Української громади Республіки Хорватія Микола Застрижний.

Українці із Загреба підготували виставку “Голодомор 1932-1933 років”, а пан Славко Бурда прочитав лекцію

на тему “Голодомор – геноцид проти українського народу”.

Вшанувати пам’ять жертв Голодомору приїхали українці з різних міст і сіл Хорватії: Вуковара, Петрівців, Осієка, Славонського Брода, Каніжи, Липовлян, Загреба та Рієки.

Крім столиці Хорватії, 81-у річницю Голодомору в Україні представники української національної меншини Хорватії відзначили в Рієцці та в своїх осередках.

Оксана Мартинюк

U Zagrebu obilježen Dan sjećanja na žrtve Holodomora

● g. Slavko Burda održao je predavanje o Holodomoru

Dan sjećanja na žrtve Holodomora je nacionalni dan žalosti ne samo u Ukrajini, već i u svijetu. Ove godine, osim u Ukrajini, obljetnica Holodomora obilježena je u više od 30 zemalja.

U glavnome gradu Hrvatske predstavnicima Ukrajinske zajednice RH minutom šutnje, zapaljenim svijećama, molitvama, videofilmom „Holodomor. Krušna giljotina“ (укр. «Голодомор. Хлібна гильотина»), predavanjem, te izložbom obilježili su 81. godišnjicu Holodomora u Ukrajini i time odali počast

milijunima Ukrajinaca umrlih od umjetno izazvane gladi uzrokovane Staljinovim režimom.

U prostoriji Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Kobzar“ u Zagrebu, nazočne su pozdravili predsjednik Društva Slavko Burda i predsjednik Ukrajinske zajednice RH Nikola Zastrižni.

Ukrajinci iz Zagreba pripremili su izložbu „Holodomor 1932. –1933. godine“ dok je g. Slavko Burda održao predavanje s temom: „Holodomor – genocid protiv ukrajinskog naroda“.

Odati počast žrtvama Holodomora došli su Ukrajinci iz različitih gradova i sela diljem Hrvatske: Vukovara, Petrovaca, Osijeka, Slavonskog Broda, Kaniže, Lipovljana, Zagreba i Rijeke. Obljetnica je obilježena pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Osim u Zagrebu, 81. obljetnica Holodomora obilježena je i u Rijeci ali prikladno su obilježile obljetnicu i sve udruge, članice Ukrajinske zajednice RH u svojim sredinama.

Oksana Martinjuk

Відзначення у Вуковарі Дня пам'яті жертв Голодомору

Голодомор 1932-1933 років в Україні назавжди лишається однією з найжахливіших сторінок української історії, адже жертвами Голодомору стали мільйони людей. Обов'язок усіх українців перед минулим - вшанування пам'яті невинних жертв страшного геноциду проти української нації.

Члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка з Вуковара 29 листопада 2014 року разом з головою та членами Ради української національної меншини міста Вуковар з метою гідного вшанування трагічного минулого українського народу, провели ряд заходів присвячених пам'яті жертв Голодомору. Так, біля пам'ятника величного Христа понад Дунаєм, українці з Вуковара запалили свічки та помолилися за мільйони людей, заморених голодом. У Греко-католицькій церкві Христа Царя у Вуковарі була відслужена поминальна панахида за жертви Голодомору, яку відслужив о. Володимир Магоч.

Цей національний пам'ятний день українці у Вуковарі відзначають щороку, щоб сумні сторінки історії ніколи не повторювалися.

Тетяна Рамач

U Slavonskom Brodu obilježena 81. obljetnica Holodomora 1932./33. godine u Ukrajini

● Panahydu je vodio župnik o. Ivan Barščevski

● Vijenac u spomen na žrtve Holodomora

U Slavonskom Brodu je krajem studenog obilježena 81. godišnjica Holodomora - najtragičnije stranice povijesti ukrajinskoga naroda u kojem je 1932./33. godine u Ukrajini, umjetno izazvanom gladi prouzročenom politikom prisilne kolektivizacije i represija u najvećoj žitnici svijeta umrlo između 7 i 10 milijuna etničkih Ukrajinaca te manji broj njihovih sužitelja različitog etničkog podrijetla. U organizaciji Ukrajinskog kul-

turno-prosvjetnog društva "Ukrajina" na čelu s predsjednikom gosp. Vladom Karešinom i predstavnika Ukrajinske nacionalne manjine grada Slavenskog Broda gosp. Nikole Zastrižnog, u prostorijama Radničkoga doma 29. studenoga 2014. održana je "Večer sjećanja na žrtve Holodomora 1932./33. godine" s prigodnim programom. Članica dramske sekcije, gđa Viktorija Račok pročitala je na ukrajinskom jeziku pjesmu o Holodomoru "Толодомор", a Jesenka Mišktiv je

izlagala o Holodomoru, kao zločinu protiv nacije, osudi ovoga zločina, o međunarodnome priznanju Holodomora kao genocida nad ukrajinskim narodom te o podršci Republike Hrvatske u ovim nastojanjima.

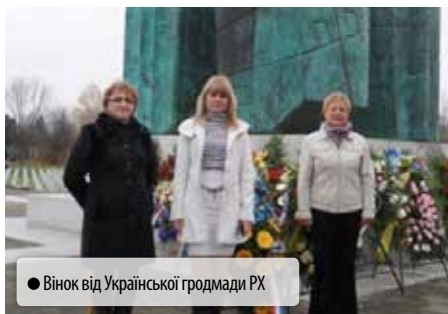
Spomen na žrtve Holodomora obilježava se u Ukrajini i širom svijeta svake godine, zadnje subote u mjesecu studenom. Tako je u subotu, 29. studenoga za sve stradale žrtve ove velike tragedije u grkokatoličkoj crkvi u Slavonskom Brodu održana panahyda /opijelo, koju je vodio župnik o. Ivan Barščevski, vikar Slavonsko-srijemskoga vikarijata, a nakon toga je pod pokroviteljstvom predstavnika Ukrajinske nacionalne manjine na nivou Grada Slavenskog Broda gosp. Nikole Zastrižnoga položen vijenac i zapaljene svijeće kod središnjega spomenika poginulim braniteljima u Domovinskom ratu, u kojemu je živote izgubilo i nekoliko članova Ukrajinske zajednice RH.

Jesenka Mišktiv

● Viktorija Račok pročitala je pjesmu, a Jesenka Mišktiv je izlagala o Holodomoru

Віддання пошани жертвам хорватського міста-героя Вуковара

● Вінок від Української громади РХ

● Колона пам'яті у Вуковарі

18 листопада - сумна дата для мешканців хорватського міста Вуковар та всієї країни. Кожного року в цей день віддається шана жертвам міста, які загинули або безслідно зникли під час Вітчизняної війни за незалежність Хорватії.

У Вуковарі на Меморіальному

цвинтарі жертв Вітчизняної війни поховані і українці, які під час війни захищали незалежність Хорватії.

Сумна статистика показує, що під час бойових дій і після введення сербських окупантів у Вуковар, загинули 550 солдатів, 1700 цивільних осіб, близько 8000 вуковарців були

відведені в сербські концентраційні табори, а ще 800 знаходяться на списку зниклих безвісти. Це був класичний приклад етнічних чисток і один з найбільших злочинів у Європі після Другої світової війни.

Вшановуючи пам'ять загиблих, вінок біля пам'ятника загиблим воїнам поклали і представники української національної меншини Республіки Хорватія, а саме: Представник Вуковарсько-сріємської області проф. Наташа Вовк, член Ради української національної меншини міста Вуковар Марія Семеновіч Сімеунович та заступник голови Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка із Вуковара проф. Тетяна Кочнева-Рамач.

Тетяна Рамач

Перший бюст українського пророка і генія Тараса Шевченка у Хорватії

Заслужений діяч культури, скульптор Петро Подолець з міста Рівне, Україна, подарував погруддя Тараса Шевченка найстаршому українському культурно-просвітницькому товариству "Кобзар" у Загребі, - перший бюст українського пророка і генія Тараса Шевченка у Хорватії. Вручення погруддя українській громаді в столиці Хорватії відбулося завдяки спільній культурній співпраці

скульптор і заслужений художник України Петро Подолець, заслужені українські суспільно-громадські діячі Теодор Фріцкі, Борис Гралюк, Остап Філіма, Славко Бурда та хорватсько-українські активісти Мирослав Кірінчич, Младен Ловріч та інші.

Урочисту частину вів голова Українського культурно-просвітнього товариства "Кобзар" із Загреба Славко Бурда, який у своєму вступному слові розповів про ювілейний рік, коли

виступив Іван Перак, який заспівав декілька вітальних і розважальних пісень. Потім Марія Кульчицька-Петанович прочитала спеціально підготовлений реферат під назвою: "Шевченко - елемент чуда", який написав український дипломат і письменник Юрій Лисенко.

Під кінець урочистостей з народними українськими піснями на слова Тараса Шевченка виступив народний вокально-

Хорватсько-українського товариства дружби і фонду Рода Ліміц.

В урочистому зібранні з цієї нагоди в приміщенні товариства "Кобзар" із Загреба, що на вулиці Водоводній в Загребі, зібралося багато людей, серед яких були колишній президент Хорватії, а тепер голова Хорватсько-українського товариства Степан Месіч, Посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко, голова фонду Рода Ліміц пан Андрімір Ліміц,

Україна і цілий світ відзначають 200-у річницю від дня народження народного поета і художника Тараса Шевченка. Про Тараса Шевченка з промовами виступили також Степан Месіч, Посол України в РХ Олександр Левченко, скульптор Петро Подолець, Андрімір Ліміч, Борис Гралюк та Теодор Фріцкі.

У культурно-мистецькій програмі, яку знімало телебачення з України,

інструментальний ансамбль "Кобзар". Горан Нідогон, Зденко Канюга, Даріо Сагадин і Андрій Павлишин, члени ансамблю "Кобзар", до пізньої ночі розважали гостей, що завітали з нагоди вручення погруддя великого Кобзаря українським переселенцям, які 120 років тому прибули до Хорватії з Галичини, що була раніше у складі Австро-Угорської імперії.

Славко Бурда

Adrijana iz Ukrajine i Navkratija iz Vojvodine, postale su redovnice u Osijeku

Mala ukrajinska i rusinska oaza u Wilsonovoj zrači dobrotom i mirom

● Sestre Navkratija Pap i Adrijana Tomkiv (slijeva) u samostanu u Osijeku

Osijek nije kozmopolitski grad, zato je prilično neobično kada čujete ukrajinski jezik u tramvaju.

Ne, nisu to bile izbjeglice, srećom nije još tako grozno u ne tako dalekoj i prijateljskoj zemlji, s kojom nas povezuje zajednička povijest, jezik, genetika i još štošta, to su bile dvije simpatične časne sestre. Nakon konzultacije sa svojom poglavicom, pristale su na razgovor za novine.

Grkokatoličke redovnice, s. Adrijana (Nataliya) Tomkiv i s. Navkratija (Lesja) Pap pripadnice su sestara Reda svetog Vasilija Velikog, popularno zvane i vasilijanke. Bazilije (ili Vasilij na ukrajinskom) veliki je svetac u cijelom kršćanstvu jer je osnivač redovništva uopće. Ono što je zanimljivo, središte njihove Provincije svetog Mihaela arkandela, koja obuhvaća još samostane u Vukovaru, Slavonskom Brodu, Zagrebu, Prnjavoru i Kijevu, je u Osijeku, u Wilsonovoj ulici.

Sestra Adrijana Ukrajinka je podrijetlom iz Lavova. Odrasla je u grkokatoličkoj obitelji, u vrijeme Sovjetskog Saveza, koji je provodio radikalnu ateizaciju, a nad

grkokatolicima, službeno zabranjenima 1946., i poseban teror. Zvuči nevjerovatno da su ukrajinski grkokatolici opstali i prakticirali vjeru bez vlastitih svećenika, koji su najčešće završili u sibirskim gulazima ili bivali ubijeni (tek rijetki su djelovali skrovito u katakombama). Kao i bez crkvi koje su rušene ili pretvarane u skladišta. Sestra Adrijana prisjeća se kako su grkonjedljivoj svetoj liturgiji najčešće pribivali u svojim kućama, slušajući misu preko Radija Vatikan. Sjeća se i križa iz grkokatoličke crkve u selu, zaključane nakon 1946., skrivenog u ormaru u kući njezina djeda. Svaka obitelj čuvala je nešto od pokretnih predmeta iz crkve, poneku ikonu, svijećnjak ili svete knjige, skriveno u svome domu, a dio crkvenih vrijednosti bio je tajno zakopan. Stvari se mijenjaju 1989. kada Gorbačovljev režim grkokatolicima dopušta djelovanje.

Kao mlada profesorica ukrajinskog jezika i književnosti poziv za zvanje redovnice osjetila je nakon propovijedi jednog svećenika. Javila se vasilijankama u Kijevu i ubrzo je stigla u naš grad, gdje je prošla višegodišnju formaciju za časnu

sestru te položila prve zavjete. Službovala je u Vukovaru i Zagrebu, gdje je studirala na poslijediplomskom studiju Filozofskog fakulteta Družbe Isusove te bila tajnica Hrvatske unije viših redovničkih poglavarica i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara.

Proputovala je Hrvatsku uzduž i poprijeko, i zavoljela ju. Ipak, nedostaju joj obitelj i Ukrajina. Tužna je i zabrinuta zbog rata u domovini. Sestra Adrijana i ostale ukrajinske vasilijanke mole se za mir. I vjeruju da će Ukrajina naposljetku pobijediti.

Gorka sjećanja na rat u Hrvatskoj

Sestra Navkratija rodnom je iz Ruskog Kerestura u Bačkoj. Rusinka je. Njezin djed je bio grkokatolički svećenik. Danas predaje vjeronauk u Mikluševcima i Petrovcima. Otišla je na studij povijesti umjetnosti u Kijev, koji je prekinula nakon dvije godine, javila se vasilijankama u Kijevu koje su je poslale u svoju središnjicu u Osijeku. Diplomirala je teologiju kod dr. Tončija Matulića na KBF-u u Zagrebu. Jako dobro se sjeća agresije na Vukovar i Hrvatsku. Njezin gimnazijski razred preko noći je ostao bez muških učenika koji su završili u prisilnoj mobilizaciji ili u bijegu. Jednom su je roditelji poslali kupiti mlijeko. Nije se dugo mogla vratiti kući jer je tenkowska kolona bilo toliko dugačka da nije mogla proći. Svuda su haračili pijani rezervisti. Djecu su otimali u rat noću. Novi dio groblja u Keresturu prepun je spomenika brojnih, prisilno unovačenih, Rusina koji su poginuli u bitci za Vukovar.

Draško Celing

Glas Slavonije, 24. Studenog 2014.

Večer dinamičnog i zabavnog ukrajinskog folklora

U organizaciji Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Lesja Ukrajinka" iz Osijeka

● Foto: Josip Šeri. Folklor s tradicionalnim pokretima, ritmovima i narodnim nošnjama

"Na krilima pjesme" - naziv je manifestacije koju je u nedjelju u hotelu Zelenkrov u Čepinu organiziralo Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo (UKPD) Lesja Ukrajinka Osijek, u suradnji s Ukrajinskom zajednicom RH.

- Manifestaciju smo posvetili velikoj ukrajinskoj književnici, prevoditeljici i društveno-političkoj aktivistici Lesji Ukrajinki, čije ime nosi naša udruga. Predstavili smo dio naše ukrajinske kulture. Naši najmlađi članovi prezentirali su dinamičan i zabavan ukrajinski folklor

s tradicionalnim pokretima, ritmovima i narodnim nošnjama - kaže Marija Semenjuk Simeunović, tajnica Ukrajinske zajednice u Hrvatskoj.

Uz to, posjetitelji su imali prigodu poslušati ukrajinske narodne pjesme u izvedbi zborova i orkestara, kao i stihove ukrajinske književnice Lesje Ukrajinke.

- Smatramo da javni i komercijalni mediji sve manje promoviraju kulturu, osobito onu nacionalnih manjina. Stoga je naša komunikacijska strategija popularizirati ukrajinsku kulturu i običaje kroz folklor, pjesmu, jezik, narodne vezove, pisanice, ručnu izradu nakita i drugih rukotvorina, ali i putem izdavaštva i informiranja - ističe prof. Oksana Martinjuk, predsjednica UKPD-a Lesja Ukrajinka.

(V.L.) Glas Slavonije, 11. studenog 2014.

Humanitarni koncert "Hrvatska za Ukrajinu – zajedno smo!"

Udruga ukrajinsko-hrvatskog prijateljstva iz Lipika organizira u nedjelju 16. studenog 2014. godine s početkom u 18 sati koncert u Hrvatskom domu "Dr. Franjo Tuđman" u Pakracu unutar kojega nastupaju UKPD "Ukrajina" iz Slavonskog Broda i KPD "Karpati" iz Lipovljana.

Koncert ima humanitarnu svrhu – prikupljanje pomoći za stradalnike, narod Ukrajine koji je izložen sukobima i progonima koje smo i sami proživjeli.

Naša udruga, KPD "Sloga" Pakrac sudjeluje ustupanjem prostora bez naknade a Vas pozivamo da podržite ovu humanitarnu svrhu kupnjom ulaznice i dolaskom na koncert, a ukoliko ste

● UKPD "Ukrajina" – Slavonski Brod

spriječeni osobno popratiti događaj – uplatom donacije za istu na broj računa udruge,

IBAN: HR2023400091110612039
sa svrbom: pomoć Ukrajini.

KPD "Sloga" Pakrac

Ukrajinka Olesya Martinjuk: Ples povezuje djecu i ljude s iskonskim ritmom prirode

● Olesya Martinjuk i ravnatelj škole Darko Domaćinović

Glazbena škola Josipa Runjanina u Vinkovcima organizira osnovnu školu Suvremenog plesa Ane Maletić u Vinkovcima za djecu od 8 do 15 godina.

- Osnovno plesno obrazovanje izvodi se prema osnovnoškolskom umjetničkom kurikulumu u četverogodišnjem trajanju, nakon kojeg učenik dobiva svjedodžbu o završnom osnovnom plesnom obrazovanju te može nastaviti plesno školovanje upisom u srednju plesnu školu (potom i preddiplomskim studijem iz područja plesne umjetnosti). Škola bi trebala početi sredinom studenoga u lijepo uređenom prostoru. Imamo poznatu i priznatu učiteljicu u školi tako da vjerujem da ćemo imati veliki odaziv djece - istaknuo je Darko Domaćinović, ravnatelj Glazbene škole "Josip Runjanin" Vinkovci.

Koliko je danas ples važan segment u razvoju djece i što učenjem plesa djeca dobivaju, istaknula je Olesya Martinjuk, učiteljica u osnovnoj školi

Suvremenog plesa u Vinkovcima te je, između ostalog, rekla:

- Ples je veoma važan u djetetovom razvoju. Njime se, naime, razvijaju osnovni elementi vezani uz kretanje - koordinacija, spretnost, snaga, elastičnost... Uz to, plesom se razvijaju sluh, ritam, ljubav prema harmoničnoj kretnji, sposobnost percepcije prosto-

ra, pravilan odnos prema suplesničima i pedagogu, razvija se socijalizacija i osjećaj zajedništva. Ples i razne ritmičke vježbe pomažu djeci i kod nekih zdravstvenih poteškoća, npr. iskrivljenja kralježnice, ravnih stopala, lošeg držanja djeteta, pravilno razvijanje dišnih puteva... Bavljenje plesom naveliko utječe na jačanje muskulature, tako učvršćujemo kralježnicu, podižemo luk ispod stopala i stječemo zdrave navike (prehrana, osobna higijena). Ples povezuje djecu i ljude s iskonskim ritmom prirode... -istaknula je Olesya Martinjuk, učiteljica u vinkovačkoj školi Suvremenog plesa.

Nastavnica koja će predavati u plesnoj školi je mlada umjetnica rođena 1991. godine, u Ukrajini. Godine 1999. seli u Osijek s obitelji zbog zapošljavanja oca Viktora Martinjuka u HNK-u Osijek, u orkestru. Godine 2002. upisuje Osnovnu baletnu školu Franje Kuhača Osijek kod nastavnika Antuna Marinića, bivšeg baletnog prvaka. Nakon uspješno završene Osnovne baletne škole, 2006. godine, nastavlja plesati u radnom odnosu u baletnoj skupini HNK Osijek. Otplesala je velik broj predstava. Suradivala je s poznatim plesničima i koreografima: Antun Marinić, Dinko Bogdanić, Svebor Sečak, Larisa Lipovac i dr. Godine 2010. upisala je Kijevski Nacionalni univerzitet kulture i umjetnosti, smjer klasični balet i režija, plesni pedagog i koreograf.

M. Kokaj

Glas Slavonije, 3. studenog, 2014.

XIII. Ukrajinska smotra dječjeg stvaralaštva u Slavonskom Brodu

● Dječja skupina UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod

Pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, u organizaciji Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i Ukrajinskog kulturno prosvjetnog društva "Ukrajina" iz Slavonskog Broda, u Slavonskom Brodu je održana XIII. Ukrajinska smotra dječjeg stvaralaštva. Smotra je održana 15. studenog 2014. godine u Svečanoj dvorani Bukovlje. Ove godine, dječja manifestacija bila je posvećena 200. obljetnici rođenja velikoga ukrajinskog pisca, akademskog slikara

s ukrajinskim motivima i iz svakodnevnice. Mnogobrojnoj publici predstavili su se najmlađi članovi dramskih, recitatorskih, pjevačkih i plesnih skupina, ukrajinskih i hrvatskih kulturnih društava.

Dolores Barić, članica dramsko recitatorske sekcije, govorila je o djetinjstvu Tarasa Ševčenka. Dječja skupina UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod izvela je plesove: "Repa", "Veseli ples" i "Ukrajinski vjenčić" u koreografiji Ivice Kševića.

Članovi Ukrajinske zajednice grada Za-

● MKUD "Petofi Šandor" - Laslova

i proroka Tarasa Hryhorovyča Ševčenka, stoga je tema ovogodišnje manifestacije nosila naziv po pjesmi Tarasa Ševčenka "Da su meni cipelice - otišla bih na ples".

Na početku svečanoga programa goste i sudionike riječima dobrodošlice pozdravili su g. Nikola Zastrižni, predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i g. Vlado Karešin, predsjednik UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod i dopredsjednik Ukrajinske zajednice RH.

Nakon pozdravnih riječi, g. Vlado Karešin otvorio je likovnu izložbu dječjih radova, članova likovne sekcije UKPD "Ukrajina", u kojima prevladavaju elementi

greba izveli su recitaciju T. Ševčenka "Zapovit", te pjesme: "Oj, tam na hori Sič ide" i "Oj, Maričko čičeri". Voditelj dječje skupine je Goran Nidogon.

Najmlađi članovi Matice Slovačke "Kukučin-Kuntarić" iz Jakšića predstavili su se slovačkim plesom i pjesmama "Tancuj, tancuj - Pleši, pleši" i "Šup sem - šup tam", voditeljica Ana Jaroš.

Predstavnici KPD "Karpati" iz Lipovljana, Mateo Matoš, Melani Panižić i Maja Lasek su prezentirali temu tragedije majčinog lika u poemi "Služavka" Tarasa Ševčenka, koju je za ovu prigodu priredio g. Pavlo Holovčuk, voditeljica Ankica Holovčuk.

Zanimljive pjesme i kola Brodskog posavlja i Slavonije izveli su najmlađi članovi KUD-a "Graničar" iz Lužana. Voditelji su Anita Lovrić i Valentina Mutavdić.

Po prvi put Brođanima su se predstavili dragi gosti, članovi mađarskog kulturno-umjetničkog društva "Petefi Šandor" iz Laslova. Njihova najmlađa skupina, djeca od 3 do 10 godina, nastupila je s dječjim igrama, brzim i sporim čardašom. Voditelji ove skupine su David i Valerija Kelemen.

Ukrajinske pjesme: "Sunčani vjenčić", "Odna kalyna" i "Živjeti zajedno na zemlji" izveli su najmlađi članovi UKPD "Ivan Franko" iz Vukovara - voditeljica Tetjana Kočnjeva Ramač.

Na Smotri su prvi puta nastupili gosti iz Vugrovca koji su prikazali dječje igre iz Slavonije - voditeljica Snježana Fišter.

Bogat i raznovrstan program XIII. Ukrajinske smotre dječjeg stvaralaštva završili su najmlađi članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže. Oni su izveli polku "Kumovi" i "Lirični kozačok". Voditelj plesne skupine je Željko Has.

Djeca su s velikim interesom, voljom i radošću pokazala svoj aktivan rad u društvima, što je bilo nagrađeno burnim aplauzom mnogobrojne publike.

Voditelji programa su bili izvrsni, simpatični članovi UKPD "Ukrajina", Ivana Stupjak i Mijo Rosandić.

Za uspomenu i sjećanje na XIII. Ukrajinsku smotru dječjeg stvaralaštva, svi sudionici programa su se slikali za zajedničku fotografiju.

Nakon programa uslijedilo je ugodno druženje s prigodnim domjenkom na koji je stigao i gosp. Veljko Kajtazi, saborski zastupnik 12 nacionalnih manjina: austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ukrajinske, turske, srpske i židovske nacionalne manjine. Gosp. Kajtazi se ispričao zbog kašnjenja na početak programa, te je pohvalio prisutnost velikoga broja sudionika Smotre i gledatelja, kao i organizaciju same Smotre.

I ova Smotra, organizirana za djecu, pokazala je da zajedničkim radom, od najmlađih do najstarijih članova društva postižu lijepe, ugodne i dobre rezultate, kako u njegovanju ukrajinskog jezika, kulture i tradicije, tako i u prezentiranju istoga široj javnosti.

Jasna Bek

● UKPD "Ivan Franko" - Vukovar

● Ukrajinska zajednica Grada Zagreba

Manifestacija u Rijeci "Ševčenko – sunce Ukrajine"

● Orkestar "Oberih" UKPD "Dnipro" - Rijeka

U povijesti svakoga naroda postoje ličnosti koje ostaju zapamćene. S ponosom ih se sjećamo, pamtimo ih i poštujemo. Jedna od takvih ličnosti u Ukrajini je Taras Ševčenko - istaknuti ukrajinski pjesnik, prozaist, dramaturg, slikar, politički i društveni aktivist.

Ukrajinci iskreno poštuju veliki značaj Kobzara. U njegovim djelima sačuvana je povijest i sudbina Ukrajine. U njegovim riječima i obraćanjima Ukrajinci se nacionalno utvrđuju, duhovno pročišćavaju i moralno jačaju, posebno sada, u teškim vremenima za Ukrajinu, u vremenu izazova i iskušenja.

Ukrajina ove godine slavi 200 godišnjicu od rođenja Tarasa Hryhorovyča Ševčenka. Ova je godišnjica nadahnula članove UKPD "Dnipro" - Rijeka da upriliče svoju godišnju manifestaciju, književno-glazbenu svečanost pod nazivom "Ševčenko – sunce Ukrajine" koja se održala 26. listopada 2014. godine u gradu Rijeci.

Svečano dekorirana dvorana uljepšana žuto-plavim balonima na svakoj stolici, prijateljska atmosfera, međusobno druženje, listanje zadnjih brojeva glasila Ukrajinske nacionalne manjine u RH, časopisa "Vjesnik" i programa koncerta prije početka nastupa te sam nastup kao i video film koji je prikazan na velikome platnu pozornice, živa glazba, pjevanje i recitiranje poezije ostavili su na prisutne snažan dojam.

Gospođa Oljha Kaminska, ne isključivo u ulozi predsjednice Društva, već i redateljice ovoga kulturnog događanja kreativno je pristupila izboru i pripremi svake točke. Svojom profesionalnošću i pozitivnom energijom, Oljha Kaminska podržala je i profesionalce i amatere.

Topli aplauz nazočnih, među kojima su se nalazili ne samo odrasli već i djeca, dočekao je voditeljicu koncerta Tamaru Mravac, koja je otvorila svečanost recitacijom poezije Tarasa Ševčenka.

Lirska melodična izvedba ukrajinskih narodnih pjesama Sergeja Kiseljova dirnula je sve nazočne, koji su mu za prekrasnu interpretaciju zahvalili aplau-

zom.

Obučena u svečanu ukrajinsku narodnu nošnju trinaestogodišnja djevojka, Tamara Mravac, vratila je prisutne u vrijeme velikoga pjesnika s pjesmom "Sadok vyšnevij kolo haty", koju je napisao za djecu.

Oljha Kaminska je prekrasno i nadasve profesionalno izvela ukrajinsku narodnu pjesmu te lirsku romansu. Nježnost i izražajnost ove izvedbe iz pozadine je dodatno naglasio i video film koji govori o obiteljskim odnosima iz vremena T. Ševčenka. Sve nazočne obuzela je toplina i razdraganost, koju su uspjeli održati na nivou i izvođači sljedeće točke.

Gledateljima je predstavljena i koreografija Vitalija Kloka, posebna baletna izvedba koja u sebi sadrži motive iz poznate ukrajinske narodne pjesme u izvedbi Vitalija Kloka, Kristine Lukanec i Deane Marčić. Plesači su pokretom uspjeli iznijeti iskrene osjećaje mladih srca, dok je saksofonska pratnja obogatila izvedbu. Burnim aplauzom publika je zahvalila plesačima na izraženim emocijama.

Nezaboravni doživljaj ostavila je i točka orkestra "Oberih". "Melodiju" skladatelja Myroslava Skoryka, glazbenici su izveli izrazito emocionalno i tugaljivo. Vjerno su dočarali tužni ugođaj djela "Melodija", kojega je skladatelj napisao za godišnjicu Holodomora 1932. – 1933. godine u Ukrajini.

Članovi orkestra su: Aned Sngryan (alt), Tetyana Sklyarenko (violončelo), Tanja Bušić (violina), Viktor Kaminskyj (fagot), Valentin Sklyarenko (truba), Serhij Rosul i Vasyljenko (horn), Davor Bušić (flauta), Ana Ankoneli (fortepijano).

Inspirativno, uz pratnju orkestra "Oberih" Oljha Kaminska i Sergej Kiseljov izveli su pjesmu hrvatskoga skladatelja Ivana Zajca "Domovini i voljenom". Publika je pozitivno reagirala na tematiku ljubavi prema Domovini i svojim najmilijima. Ovu izvedbu pozdravili su, ne samo nazočni Ukrajinci u dvorani, već i Hrvati koje za Ukrajinu vežu obiteljske veze, posao, prijateljstva, želja da što više saznaju o toj zemlji, njezinoj povijesti i kulturi. Jer, Ukrajina i

Hrvatska u izuzetno su dobrim odnosima koji se temelje na višestoljetnom prijateljstvu i zajedničkoj želji za životom u demokratskoj Europi.

Dirljiv je bio i nastup zbora "Trembita" pod vodstvom dirigentice i zbor-majstorice Nine Simčić. Zbor je otpjevao dvije pjesme, od kojih je prva bila hrvatska pjesma "Sunce na Kvarneru", a druga, ukrajinska narodna pjesma prema stihovima T. Ševčenka "Reve ta stohne Dnijpr širokyj". Pjevači su svojom izvedbom dočarali dubinu pjesme te ljepotu riječi pjesnika Ševčenka. Nina Simčić oduševljeno je dirigirala pjesme, dok se kod izvođača osjetio sklad zajedništva.

U nastavku slavlja 200-godišnjice rođenja Velikog Kobzara te u cilju popularizacije stvaralačkoga nasljedstva toga genija svjetskoga značaja, Romano Martinčić je izražajno, misaono i "ševčenkovski" pročitao pjesmu Ševčenka "Oporuka" (укр. "Зановит"). Želim također naglasiti da je Romano uspješno recitirao ovu pjesmu i na 7. središnjoj manifestaciji Ukrajinaca Hrvatske, te da je u publici pobudio iskrene ovacije. Članovi UKPD "Dnipro" - Rijeka, raduju se stvaralačkim uspjesima Romana i svjedoči tome da se Romano razvija u poštenoga mladog čovjeka, koji zasigurno može dostojanstveno predstavljati Društvo, ne samo na amaterskim, već i na profesionalnim pozornicama. Valja također istaknuti da je Romanova majka, Marta Martinčić, pomoćnica redateljice Oljhe Kaminske te da iznimno kvalitetno prevodi sve tekstove, programe i scenarije koncerata i da je nositeljica informacijskoga dijela Društva, budući da joj je novinarstvo profesija.

Čitajući i slušajući poeziju Tarasa Ševčenka prisutni su zaključili kako je pjesnik bio istinski vizionar, budući da je njegova poezija primjenjiva i na sadašnje događaje u Ukrajini.

Baletnu koreografiju "Vječni revolucionar" poznate ukrajinske grupe "Ocean Eljze" na pjesmu T. Ševčenka "Meni odnakovo" izveo je Vitalij Klok (koreografija Vitalija Kloka). Obučen u vojnu uniformu precizno je dočarao i iznio na površinu sve one osjećaje koji preplave prateći događaje političkih i društvenih promjena u Ukrajini.

Po završetku spomenutoga nastupa, voditeljica T. Mravac pozvala je prisutne da minutom šutnje odaju počast poginulima na Majdanu Neovisnosti u Ukrajini te svim poginulima koji su dali živote braneći neovisnost i suverenost Ukrajine.

Prikazivanje filma koji ilustrira ne tako davne tužne i teške događaje u Ukrajini, emocionalno je potreslo i donijelo duševni nespokoj svim nazočnima. Svi su

ponovno proživjeli ozbiljnost tragedije nedavnih događaja te suosjećali s obitelji-ma poginulih dok su se prisjećali strašnih stranica iz života Ukrajinaca cijeloga svijeta. To su ovekovječili kadrovi iz filma "Kad umrem, pokopajte me..." a kojega je pripremio Serhij Rosul i Viktor Kaminskyj.

Manifestacija pod nazivom "Ševčenko

– sunce Ukrajine" dugo će ostati u sjećanju svih onih koji su nazočili koncertu u dvorani na Kozali, koju je Društvu ljubazno ustupio Mjesni odbor Kozala (Volčičev trg 2.).

Taras Hryhorovyč Ševčenko snažno je doprinio buđenju i formiranju nacionalne svijesti ukrajinskoga naroda te ga potaknuo na razvoj ukrajinske i svjetske

kulture.

Ukrajinci cijeloga svijeta moraju se dostojanstveno suprostaviti izazovima današnjice, uporno braneći nacionalne interese Ukrajine i suverenitet neovisne Ukrajine.

Slava Ukrajini! Herojima slava!

Zinajda Jenjko

S ukrajinskog prevela Olena Mrak

Marljivi rad i mnogobrojni nastupi UKPD "Ukrajina" iz Slavenskog Broda

● Plesna skupina UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod

Na poziv mađarskog kulturno-umjetničkog društva iz Laslova, dječja folklorna skupina UKPD "Ukrajina" iz Slavenskog Broda održala je nastup na Prvoj dječjoj multinacionalnoj smotri folklora u

tup bili su nagrađeni burnim aplauzom gledatelja.

Dana 15. studenog ove godine u Slavenskom Brodu održana je XIII. ukrajinska smotra dječjeg stvaralaštva, na kojoj je nastupila dječja folklorna

društva Lipik, 16. studenog 2014. godine u Pakracu je održan humanitarni koncert "Hrvatska za Ukrajinu – zajedno smo" za pomoć Ukrajini u ovim teškim danima. Na ovom dvosatnom koncertu nastupili su KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana i UKPD "Ukrajina" iz Slavenskog Broda. Folklorni ansambl UKPD "Ukrajina" izveo je plesove: "Vezilje", "Svira violina", "Poliski ples" i "Hopak", a zajedno sa članovima mješovitoga pjevačkog zbora, članovima dramsko literarne i glazbene sekcije, izveden je "Ukrajinski svatovac". Mješoviti pjevački zbor otpjevao je vijenac ukrajinskih pjesama.

Na putu za Pakrac, članovi Društva su posjetili spomenik velikoga ukrajinskog pisca Ivana Franka u Lipiku i time odali počast velikanu ukrajinske književnosti.

- 21. studenog na "Katarinskom sajmu" u Slavenskom Brodu, mješoviti pjevački zbor nastupio je s ukrajinskim narodnim pjesmama, a 23. studenog nastupio je folklorni ansambl s plesovima te dječja folklorna skupina.

- 28. studenog u Grkokatoličkoj crkvi u Slavenskom Brodu održana je panahyda za sve žrtve Holodomora u Ukrajini 1932. –1933. godine, a u prostorijama Društva, u organizaciji članova dramsko-recitatorske sekcije održano je obilježavanje Holodomora – genocida nad ukrajinskim narodom.

Na poziv KLD "Berislavić" iz Slavenskog Broda, folklorni ansambl je s dva ukrajinska plesa razveselio publiku koji su prisustvovali programu otvorenja izložbe.

- 3. prosinca članove dječje folklorne skupine, iznenadio je dolazak sv. Nikole. S radošću i velikom voljom djeca su sv. Nikoli otplesala par plesova te mu pokazala svu svoju ljepotu i ljupkost u plesu, a on ih je za marljivo vježbanje tijekom cijele godine i otplesane plesove nagradio prigodnim darovima. Članovi likovne sekcije priredili su i predstavili izložbu svojih radova.

Jasna Bek

● Nastup na Katarinskom sajmu

Laslovu. Nastup je održan 8. studenog 2014. godine u Laslovu, pred 2000 gledatelja. Uvježbano, skladno i lijepo, djeca su izvela plesove: "Repa", "Veseli ples" i "Ukrajinski vjenčić". Za svoj nas-

skupina Društva "Ukrajina", dramsko-recitatorska sekcija, a članovi likovne sekcije su priredili izložbu dječjih likovnih radova.

U organizaciji Hrvatsko-ukrajinskog

● Otvorenje izložbe KLD "Berislavić"

Маніфестація у Осієку “На крилах пісень”

● Микола Застрижний

● Марія Семенюк - Сімеунівіч

● о. Любомир Стурко

У Осієку 9 листопада 2014 року відбулася маніфестація присвячена українській письменниці, перекладачу та культурно-політичному діячу Лесі Українці під назвою “На крилах пісень”. Організаторами маніфестації були Українська громада Республіки Хорватія та Українське культурно-просвітне товариство ім. Лесі Українки з Осієка. Маніфестація проведена за фінансової підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія та міської ради м. Осієка.

З вітальними словами до присутніх звернулися голова українського товариства ім. Лесі Українки Оксана Мартинюк, голова Української громади РХ Микола Застрижний, член Ради з питань національних меншин РХ Марія Семенюк Сімеунівіч, парох Греко-католицької парафії о. Любомир Стурко, які наголосили на важливості збереження і вивчення рідної мови і традицій за межами України. Ведучою програми була Андріяна Козбур-Хабяніч.

У культурно-мистецькій програмі взяли участь Українське культурно-просвітне товариство ім. Лесі Українки з Осієка, Українське культурно-просвітне товариство ім. Івана Франка з Вуковара, Українське культурно-просвітне товариство ім. Тараса Шевченка з Каніжи, Українське культурно-просвітне товариство “Андрій Пелих” із Шумеча, учні, які вивчають українську мову в школі “Антун Бауер” із Петрівців під керівництвом проф. Тетяни Рамач та учні, які вивчають українську мову в школі “Антун Матія Рельковіч” з Каніжи і Шумеча під керівництвом проф. Оксани Мартинюк.

У святковій програмі були представлені вірші та пісні Лесі Українки, розповіді про життєвий і творчий шлях письменниці, а також прозвучали українські народні,

сучасні та дитячі пісні у виконанні учасників. Прикрасили маніфестацію українські народні танці, які виконали танцюристи із Шумеча і Каніжи.

На маніфестації були присутні представники хорватських засобів масової інформації, які в хорватській пресі висвітлили проведення культурних заходів української

національної меншини в Хорватії.

Участь у маніфестації взяли велика кількість молоді та дітей шкільного віку, а це означає, що дорослі змогли передати молодому поколінню любов до традицій своїх предків та гордість за своє походження.

Оксана Мартинюк

● УКТП “Андрій Пелих” - Шумеча

● УКТП ім. Тараса Шевченка - Каніжа

● УКТП ім. Івана Франка - Вуковар

Чланови UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže oduševljavaju publiku svojim nastupima

Nakon rujna koji je prošao s nekoliko nastupa, članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže i u listopadu bilježe novi nastup na Središnjoj manifestaciji Ukrajinaca u RH u Zagrebu, gdje su članovi Društva pokazali svoj veoma kvalitetan nastup koji je prezentirala starija plesna i pjevačka sekcija.

Kako je za rad Društva važan ples, tako je veoma važno poznavanje i materinjeg jezika te najveći dio djece iz Kaniže i plešu i uče jezik.

U Osijeku su otplesali tri plesa te prezentirali znanja o velikome ukrajinskom piscu Tarasu Ševčenku recitirajući pjesme pjesnika koje su naučili na nastavi s prof. Oksanom Martinjuk.

Starija plesna sekcija 29. studenog 2014. godine odlazi na Međunarodnu smotru nacionalnih manjina RH u Bjelovaru, na kojoj nastupaju već četiri godine i već sada znaju da ih poziv čeka i za 2015. godinu, jer svaki put publika bude oduševljena.

Na manifestaciji u Bjelovaru bio je prisutan predsjednik države Ivo Josipović s kojim su članovi ukrajinske udruge iz Kaniže porazgovarali i slikali se. Toliko je lijepih riječi govorio o Ukrajinacima, bio je oduševljen s ukrajinskim štandom te je nekoliko svojih dragocjenih minuta poklonio i Kanižanima. Na kraju studenog, kako i svake godine, članovi UKPD "Taras Ševčenko" sjetili su se i osam milijuna Ukrajinaca, žrtava Holodomora 1932. – 1933. godine u Ukrajini i žrtava današnjih događaja u Ukrajini te odali minutu šutnje svim žrtvama u Ukrajini.

Početkom prosinca članovi Društva tradicionalno obilježavaju blagdan svetog Nikole. Tako su i ove godine 5. prosinca dočekali svetog Nikolu i nagradili djecu za njihov rad. U prosincu su planirana još četiri nastupa uključujući i tradicionalnu manifestaciju u čast Tarasa Ševčenka u Kaniži.

Mirjana Has

Studeni je također jedan od mjeseci kada UKPD "Taras Ševčenko" ima dosta nastupa. Tako su i ove godine imali dva prekrasna nastupa: jedan je bio upriličen 9. studenog 2014. godine u Osijeku, gdje su nastupila djeca koja plešu u mlađoj plesnoj sekciji i ujedno pohađaju nastavu njegovanja ukrajinskoga jezika u školi.

Dana 15. studenog 2014. godine mlađa plesna sekcija nastupila je na XIII. Ukrajinskoj smotri dječjeg stvaralaštva u Slavanskom Brodu, gdje su pokazali da zaista vrijedno rade i vježbaju uz svoga voditelja, ujedno i predsjednika Društva Željka Hasa, oduševljavajući publiku, što im je i cilj.

Свято Миколая у Вуковарі

Кожного року 6 грудня українці у Вуковарі урочисто святкують День Святого Миколая. Святий отець Миколай здавна в нашого народу наділений великою пошаною. Все своє життя він присвятив справам милосердя - лікував хворих, опікувався сиротами, щиро молився і просив у Господа справедливості, миру, добра, прощення і милосердя. Робив добро, не чекаючи на подяку і славу.

Найбільше люблять і шанують Миколая - доброго покровителя та мудрого наставника - діти. Для них він почесний охоронець, саме йому діти довіряють свої таємниці, для нього вивчають напам'ять вірші, пісні, молитви. Стараються цілий рік бути чемними, старанними, слухатися батьків, вчителів та вихователів, щоб отримати від Миколая подарунки.

З нетерпінням діти чекали Миколая

і цього року, заздалегідь прибрали ялинку, а стіни в приміщенні товариства прикрасили гірляндами та сніжинками, які виготовили своїми руками з паперу. Цього року свято було по-особливому цікавим. Разом з Миколаєм до дітей в гості завітали сніжинки та два чортики, які своєю грою зацікавили і малят, і дорослих. Згідно традиції Миколая частували українськими піснями та віршами. А у святковій програмі, яку підготувала

● Дитяча група "Сонечко" УКПТ ім. Івана Франка, Вуковар

і провела проф. Тетяна Кочнева, прийняли участь дитяча група "Сонечко" українського товариства ім. Івана Франка та учні основної і

початкової школи "Антун Бауер" із Вуковара та Петрівців, які вивчають українську мову в школі. Вперше на святі виступили наймолодші члени

товариства - дошкільнята, які весело та завзято привітали Миколая піснюю.

Усі учасники цього вечора були нагороджені. Школярі та малеча - подарунками, а дорослі - добрим словом та посмішкою. Всі були щасливі - і ті, хто отримав подарунки, і ті, хто їх подарував. Адже найбільше щастя в житті - робити добро.

Традиція проведення цього чудового свята в українському товаристві зацікавила представників хорватських засобів масової інформації, які були присутні на святі і зняли передачу про те, як українці Вуковара та Петрівців шанують, зберігають традиції та звичаї свого народу.

Тетяна Рамач

Святий Миколай на парафії Христа Царя в Осієку

Після нетерпеливого очікування і старанних приготувань діти греко-католицької парафії Христа Царя, що в Осієку на вул. Вільсоновій, вітали святого Миколая. До приготувань разом з дітьми долучилися українська і русинська громади, сестри василіянки, батьки, бабусі і дідуся, і зробили все для того, щоб свято було величним і радісним.

Отож, у неділю 7 грудня наприкінці Св. Літургії парох отець Любомир заінтригував малечу, оповівши, що зустрівся вчора зі святим Миколаєм і він обіцяв прийти, бо чув, що діти наші були добрими і слухняними. Після Літургії діти стали півколом на амвоні перед сестрами, перед своїми батьками та родиною і розповідали віршики, співали пісні, читали молитви. А коли

вже показали свої вміння і таланти, почали голосно кликати до церкви св. Миколая. Гукали голосно, аж тричі, щоб старенький Святий почув їх серед гамору міста. І він прийшов, під ніжний передзвін і у супроводі Ангела, з купою дарунків!

Діти привітали св. Миколая пісенькою "Нічка-чарівничка", а потім знову по черзі дарували йому свої вірші, пісні, молитви. Дітворі добре зауважила, що Святий Чудотворець таки справді має чимало віку і втомився з дороги, бо слухав їх сидячи. На кінці привітали Святого Миколая з іменинами і заспівали русинською і українською "Ой хто, хто Миколая любить". Святий Миколай тоді почав роздавати дарунки, і радості не було меж!!!

Цікаво було спостерігати, як

батьки фотографуючи утворили другу частину кола. Це так ніби Небо зійшло у святий простір нашого храму... Жива парафіяльна спільнота... Діти раділи дарункам, тішилися одне одним, тішилися св. Миколаєм, батьки раділи дітьми, фотографували. А на завершення свята усі діти подякували Миколаю за дарунки і любов та висловили щире прохання, щоб і наступного року Святий не обминув їх:

Миколаю добрий, дякуємо щиро,

Що прийшов з дарами, з любов'ю і миром!

Хоч мандруєш всюди ти світом широким,

Прийди до нас знову й наступного року!!!

Сестри Василіянки

Sveti Nikola u župi Krista Kralja u Osijeku

Poslije nestrpljivog iščekivanja i pripreme djeca grkokatoličke župe Krista Kralja u Osijeku u Wilsonovoj primila su kod sebe u župi sv. Nikolu. U pripremi su zajedno s djecom sudjelovali ukrajinsko i rusinsko društva, sestre vasilijanke, roditelji, bake i djedovi i zajedno sve su učinili da bi slavlje ispalo veličanstveno i radosno.

U nedjelju, 7. prosinca, na kraju sv. liturgije je župnik o. Ljubomir zainteresirao djecu, ispričavši svima da je jučer sreo sv. Nikolu u gradu i taj je obećao doći jer je čuo da je naša djeca bila dobra i poslušna. Poslije liturgije sva djeca su se našla ispred ikonostasa u polukrugu i pred sestrama, pred svojim roditeljima i rodbinom recitirala pjesmice, pjevala i čitala molitve. A kad su malo pokazali svoje talente, počeli su glasno zvati sv. Nikolu da dođe u crkvu. Vikali su jako glasno, čak tri puta, da bi njih Sveti Starac čuo usred gradske buke. I došao je, pod zvonjavu zvona i u pratnji Anđela,

sa vrećom darova!

Djeca su prvo pozdravila sv. Nikolu pjesmom "Нічка-чарівничка", a onda opet jedan za drugim poklanjali su mu svoje recitacije, pjesme, molitve. Dobro su mali primijetili, da sv. Biskup-čudotvorac zaista ima dovoljno godina i je umoran s puta, jer je njih slušao sjedeći. Na kraju su mu čestitali imendan i otpjevali na rusinskom i na ukrajinskom

jeziku "Ой хто, хто Миколая любить". Sveti Nikola je onda počeo dijeliti darove i radosti nije bilo kraja!!!

Zanimljivo je bilo promatrati kako su roditelji, kad su fotografirali, napravili drugi dio kruga. Bio je osjećaj kao da se Nebo spustilo u sveti prostor našega hrama... Živa župna zajednica... Djeca su se radovala darovima, radovali su se jedno drugome, bili su sretni sa sv. Nikolom, a roditelji su uživali gledajući svoju djecu, slikali su se. Na kraju slavlja svi su zajedno zahvalili sv. Nikoli za darove i ljubav te su izrazili iskrenu želju da dobri sveti Nikola i sljedeće godine dođe:

O Nikola dobri,
Mного tebi hvala
Za sve što nam je ljubav tvoja dala.
Molimo te blago, ponizno, sveto
Da nas ne napustiš
Nit u buduće ljeto.

Sestre Vasilijanke

"Tuđem se učite i svoga se ne stidite"

9. manifestacija posvećena 200. obljetnici rođenja Tarasa Ševčenka u Kaniži

S velikim žarom članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Taras Ševčenko" iz Kaniže pripremali su 9. manifestaciju posvećenu velikanu Ukrajine, akademskom slikaru, piscu i velikom domoljubu Ukrajine – Tarasu Ševčenku, čovjeku čije ime nosi društvo. Manifestacija je nazvana up-

ravo prema stihovima Tarasa Ševčenka "Tuđem se učite i svoga se ne stidite". Dvodnevni svečani program održan je uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine RH te Općine Bebrina.

Članovi Društva organizirali su zaista veliku manifestaciju i ponosni su jer imaju još uvijek toliko snage i volje da se

pokažu u velikom svjetlu.

U kulturno-umjetničkom programu koji je bio održan 19. i 20. prosinca 2014. godine u novoj dvorani maloga sela Kaniža nastupili su predstavnici 7 udruga te učenici Osnovne i Područne škole "Antun Matija Reljković" Bebrina, koji izučavaju ukrajinski jezik i njeguju kulturu Ukrajine, koje poučava prof. Oksana Martinjuk, koja je zaista puno pomogla u održavanju ove manifestacije i književno-glazbene večeri.

Prvog dana manifestacije, 19. prosinca, održana je književno-glazbena večer. Djeca koja pohađaju nastavu materinskog jezika u Kaniži i Šumeću recitirala su i pjevala pjesme Tarasa Ševčenka, te predstavila biografiju i književno stvaralaštvo velikoga pisca. Učenici su otpjevali i druge ukrajinske pjesme, dokazavši publici da ispunjavaju želju Tarasa Ševčenka – učiti se tuđem i ne stiditi se svoga.

● Željko Has

● Nikola Zastrižni

● Mihajlo Semenjuk

● Stjepan Jakić

Predstavljene su dvije izložbe: izložba dječjih likovnih radova te izložba koju su pripremili članovi Društva u čast Tarasa Ševčenka.

Na književno-glazbenoj večeri članovi mlađe plesne skupine otplesali su pet ukrajinskih koreografija, pokazavši prisutnima svoju ljubav prema plesu, ritmu i učenju novih plesova.

Drugoga dana, u subotu, 20. prosinca održana je svečana Večer – koncert, na kojem su pored domaćina nastupale udruge iz Vukovara, Šumeća, Slavonskog Broda, Petrovaca i Kaniže.

Na početku programa prisutne su pozdravili predsjednik UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže Željko Has i predsjednik Ukrajinske zajednice RH Nikola Zastrižni. Zatim su djeca odrecitirala najpoznatije stihove Tarasa Ševčenka, i time je bila otvorena 9. manifestacija posvećena Ocu i Proroku ukrajinske nacije.

Svojim nastupom pozdravili su goste domaćini, članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže – mlađa i starija plesna skupina te pjevačka sekcija.

U kulturnom programu manifestacije sudjelovalo je oko 200 sudionika

a isto toliko je bilo i gledatelja koji su došli podržati manifestaciju i time su dokazali da svi zajedno mogu puno postići.

Programu su nazočili: načelnik Općine Bebrina Stjepan Jakić, donaćelnik Đuro Babaić, članovi Savjeta za nacionalne manjine Vlade RH Marija Semenjuk Simeunović i Zvonko Kostelnik, predsjednik Ukrajinske zajednice RH Nikola Zastrižni, ravnateljica OŠ "Antun Matija Reljković" Bebrina Marija Rosandić, učiteljice OŠ Bebrina i Kaniža, predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije Mihajlo Semenjuk, predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine općine Bebrina, predsjednik Mjesnog odbora, predstavnici vijeća, predstavnici medija, predsjednici udruga, svećenici i mnogobrojni gosti i ljubitelji ukrajinske kulture.

Manifestacijom posvećenom Tarasu Ševčenku članovi UKPD "Taras Ševčenko" – Kaniža završavaju 2014. godinu, koja je bila iznimno aktivna s velikim brojem uspješnih nastupa.

Mirjana Has

● Voditeljice programa Anamarija Koropatnicki i Mihaela Has

● UKPD "Taras Ševčenko" - Kaniža

● UKPD "Ivan Franko" - Vukovar

● UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod

З любов'ю жити сьогодні

У неділю, 30 листопада 2014 р., разом з початком нового літургійного року в латинському обряді, у Церкві розпочався Рік богосвяченого життя, проголошений Папою Франциском. Він проводиться у контексті 50-річчя документів Другого Ватиканського Собору про Церкву та про оновлення богосвяченого життя. Цей “благословенний час” для монашества і для цілої Церкви триватиме до 2 лютого 2016 року.

З доручення преосвященного владики Кир Миколая Кекіча Рік богосвяченого життя у нашій Крижевецькій єпархії відкрив парафіяльний вікарій о. Даніел Хранілович на Святій Літургії, яку відслужив о 10:30 у кафедральному соборі свв. Кирила і Методія, що у Загребі. У проповіді о. Даніел відзначив, що Господь, незважаючи на нашу неміч беззастанно запрошує нас на свою гостину. Звернувшись до присутніх монахинь, наголосив, що і вони – сповнені у своїх серцях глибокого прагнення Бога – покликані на ту гостину у таємничий спосіб, щоб служити йому далеко від світу, жити щодня обіти чистоти, убожества і послуху. Дари, які отримали у своїх спільнотах, силу, яку дає Господь для ширення Радісної новини, монахині покликані передати людям, які живуть у світі і які ще далеко від Бога: “Ви покликані бути Христовим світлом і освітлювати своїм монашим життям будь-яку темряву людського серця”.

Як минуле згадують з вдячністю, живуть сьогодні з любов'ю і майбутнє пригортають у надії поділилися після Літургії у церкві представники трьох монаших спільнот, які перебувають і діють у нашій Крижевецькій єпархії: сестри василіянки Крижевецької віце-

провінції свв. Василя і Макрини на чолі з віце-провінційною настоятелькою с. Февронією Рапленовіч, сестри службниці Непорочної Діви Марії Провінції св. Йосифа з осідком у Руському Керестурі і сестри василіянки Провінції святого Архистратига Михаїла з Осієка на чолі з провінційною настоятелькою с. Анастасією Піткою.

Спочатку Віце-провінцію свв. Василя і Макрини, що у Крижевцях представила с. Зіновія Коліч. Розповіла про початки нашого Чину, про наших святих Засновників Василя і Макрину, наголосила на важливості спільнотного життя і глибокої радості як прикмети богосвяченого життя.

Про своє покликання говорила с. Серафима Шапіна. На початку заінтригувала історією про малого хлопця, який врятував старшого від себе юнака з льодяної ріки. Як сам пояснив, вдалося йому це тому, що нікого не було поруч, хто б твердив, що він цього не зможе. Так і на шляху свого монашого покликання с. Серафима від самих початків зі зворушенням спостерігає сильне Боже втручання і підтримку сестер, за що весь час дякує Богові.

В ім'я сестер василіянок Провінції св. Архистратига Михаїла говорила сестра Еммануїла Вішка, коротко представивши усі монаші спільноти Провінції і сестер, які були присутніми на урочистостях відкриття Року богосвяченого життя.

Про своє покликання і досвід монашого життя свідчила с. Теодозія Мостепанюк. На початку розповіла про недавню подію, яка з нею трапилась на одному молитовному чуванні. Учасники чування передавали світло, запалюючи свічки один від одного. Сестра Теодозія поринула у задуму, з якої її буквально “вирвала”

вимога сусіда коло неї: “Сестро, дайте світла!!!” Відлуння тих слів залишилося у вухах до кінця молитви. Їх сприйняла як особисте Боже послання і як ключ монашого покликання, а і кожного християнського покликання загалом, – дати світло людям, світло, яке ти прийняв, ширити далі. Сестри василіянки з хорватської осієцької провінції, з якими познайомилися у Києві на Подолі у церкві Миколая Доброго і з якими потоваришувала, розбили усі середньовічні уявлення і стереотипи про монастир своїм запалом, діяльністю і радістю, яку випромінювали. А і Господь не барився зі щоденними заохоченнями до здійснення свого покликання саме в цій Провінції, навіть через рекламний щит туристичної фірми, який розмістили неподалік церкви, до якої щодня ходила: “Хорватія – найкращий вибір!”

На кінці про заснування і історію Згромадження сестер службниць Непорочної Діви Марії, співзасновницю бл. с. Йосафату Гордашевську і діяльність сестер говорила с. Ярослав Кобас, представник Провінції св. Йосифа із Руського Керестура, що у Сербії.

Розходилися у свої монаші обителі з думкою, що у цьому Році богосвяченого життя, на заклик Святішого Отця, будемо дякувати Богові, який нас провадить століттями історії, але не бажаємо замикатися лише на древності наших Чинів і Згромаджень, закриватися у застиглоті наших взаємин, але мусимо ще глибше оновити у наших серцях і у наших монаших спільнотах духовне багатство минулого і сьогодні, щоби свідчити, як ми насправді зустріли живого Бога і як йому – всупереч усім кризам – радісно служимо.

с. Адріана Томків ЧСВВ

Tko je zapravo bio Stepan Bandera?

105 godina od rođenja vođe ukrajinskih nacionalista

● Stepan Bandera (autor: Oleksij Marenko)

“Ideja ukrajinskog nacionaliste, nacionalističkog pokreta, nije istoznačna terminu sa Zapada. Ukrajinski nacionalni pokret nema ništa zajedničko s nacizmom, fašizmom ili nacional-socijalizmom. Ukrajinski nacionalizam se bori protiv imperijalizma, protiv totalitarizma, protiv rasizma i bilo kojeg oblika diktature te zagovaranja nasilja. Termin ukrajinski nacionalist istovjetan je s terminom ukrajinski patriot, koji je spreman boriti se za slobodu svoga naroda i žrtvovati sve za svoj narod, žrtvovati sve što posjeduje.” (Stepan Bandera)

Stepan Bandera (укр. Степан Андрійович Бандера) – ukrajinski političar, ideolog i teoretičar ukrajinskog nacionalističkog pokreta u XX. stoljeću.

Stepan Bandera rodio se 1. siječnja 1909. godine u selu Stryj Uhryniv (Ivano-Frankivska županija, Ukrajina). Njegov otac je bio grko-katolički svećenik, a majka kći svećenika, što je živi dokaz zašto je Stepan bio odgajan u duhu nacionalno-kulturnog patriotizma.

Još je od djetinjstva mnogo puta bio svjedok rata jer su kroz njegovo rodno selo četiri puta (1914. – 1917.) prošla četiri fronta Prvoga svjetskog rata i teritorija Halyčyne (Galicije) te tako konstantno prelazila od jednog okupatora do drugog. I upravo tih godina odvili se se dramatični pokušaji obnove i uspostave ukrajinske neovisnosti.

Otac Stepana Bandere, Andrij Bandera, posjedovao je veliku knjižnicu te sudjelovao u društveno-političkom životu Galicije za vrijeme formiranja Zapadno-ukrajinske Narodne Republike (1918. – 1919.). Bio je, takozvani, veleposlanik Općine Kaluš u parlamentu Republike – Ukrajinskom nacionalnom

vijeću. Za vrijeme ukrajinsko-poljskoga rata (1919.) bio je vojni kapelan u ukrajinskoj Galicijskoj vojsci, a pored toga, Andrij Bandera je ratovao i u Poddnjiprovlju protiv boljševika te ruske bijele garde. Kako svjedoče priče njegovih potomaka, Andrij Bandera se vratio svome domu tek 1920. godine.

Prema svjedočenju samoga Stepana Bandere, u tim godinama je “proživio vrlo uzbudjiva događanja narodnog preporoda i stvaranja ukrajinske državnosti”.

Godine 1919. Stepan upisuje gimnaziju u Stryju, gdje aktivno sudjeluje u radu organizacije “Plast” (“Plast” – organizacija čiji je cilj promicanje patriotizma kod mladeži, prvenstveno na kršćanskim načelima, op. a.). Sudjelovao je i u školskim grupama koje su se protivile poljskoj vladi, koje su djelovale pod okriljem UVO-a (Ukrajinska vojna organizacija – nelegalna vojna revolucionarno-politička formacija na čelu koje je bio Jevhen Konovalc, op. a.).

Godine 1929. postaje aktivni član OUN-a (Organizacija ukrajinskih nacionalista) gdje se uspješno bavio nelegalnom agitacijom revolucionarno-oslobodilačke borbe, čiji je cilj bio stvaranje neovisne ukrajinske države. I tek od 1931. godine Stepan Bandera upravlja cijelom propagandom OUN-a (Organizacija ukrajinskih nacionalista) u Zapadnoj Ukrajini.

Osnovni principijelni cilj OUN-a, kao i ostalih nacionalno-patriotskih organizacija toga vremena, bila je potpuna neovisnost Ukrajine od bilo kojih “osvajaca”.

Godine 1933. Bandera se uzdiže na mjesto regionalnoga vođe te se pod njegovim vodstvom odvija niz događaja protiv poljske okupacijske administracije. Posebno, 16. lipnja 1934. godine, kada se dogodilo ubojstvo odvratnoga ministra unutarnjih poslova Poljske, Bronislaw Pierackog, koji se proslavio krvavim akcijama terora protiv Ukrajinaca. Pieracki je bio autor te neposredni vođa plana “za uništenje Rusi” (Rus – u značenju Ukrajine, op. a.) Nikako u značenju Rusije, čiji je cilj bio prepuštanje stanovnika Zapadne Ukrajine u korist Poljske.

Dan prije njegova ubojstva, Banderu su zatvorili i 13. siječnja 1936. godine, nakon dugog proganjanja i suđenja, njega, te još dvojicu njegovih istomišljenika osudili su na smrt, koja je ubrzo bila zamijenjena doživotnom robijom.

Godine 1939., nakon okupiranja

● Stepan Bandera u “Plastu” 1923. god.

Poljske, Stepana Banderu su oslobodili Nijemci. I upravo od tog trenutka biografije našega heroja počinju nejasne i kontradiktorne interpretacije njegove uloge u ukrajinskoj i svjetskoj povijesti. Neki povjesničari i političari povezuju njegov patriotizam i veliku pozitivnu ulogu sa stvaranjem ukrajinske državnosti, a neki s kolaboracionizmom i zločinima protiv vlastitog naroda.

Odmah nakon puštanja na slobodu, u proljeće 1939. godine, Bandera predsjedava revolucionarnim rukovodstvom OUN-a te odmah vodi pregovore s vojnim vodstvom Hitlerove Njemačke o zajedničkoj borbi protiv rusko-boljševičkih okupatora koji su u to vrijeme, sukladno tajnom Paktu Ribbentrop-Molotov, okupirali zapadno-ukrajinske zemlje. Osnovni cilj Bandere u suradnji s Nijemcima bilo je stvaranje neovisne ukrajinske države.

Iskoristivši kontradikcije unutar Hitlerove administracije stvara se sjeverna ukrajinska legija “Nachtigall” te južna “Roland”. Te vojne grupe, prema zamisli OUN-a, trebale su postati osnova ukrajinske vojske nakon proglašenja neovisnosti. Na početku rata one nisu službeno ulazile u sastav njemačke vojske, imali su drugačije uniforme, nosili su “tryzub” (tryzub – ukrajinski državni grb, op. a.) te išli u boj pod plavo-žutim stijegom.

Dana 22. lipnja 1941. godine, Hitlerova Njemačka, prekršivši uvjete Pakta Ribbentrop-Molotov, napala je SSSR. I već 30. lipnja iste godine, legija “Nachtigall”, na čelu s Romanom Suhevyčem, ulazi u Ljviv, zauzima strategijske gradske objekte i toga istoga dana proglašen je Akt obnove Ukrajinske državnosti. Predsjedavajućem Nacionalne skupštine, Yaroslavu Stecku, bila je povjerena orga-

● 21.10.1928. – Generalno vijeće odreda "Červona kalyna" u Akademskom domu u Ljvivu. Bandera stoji četvrti s lijeva na desno.

nizacija ukrajinske vlade.

Na takav korak ukrajinskih "neovisnika" njemačka vlada odgovorila je ultimatomom – odmah poništiti Akt, ali kako ovi nisu pristali na uvjete Hitlerovaca, protiv njih je bio pokrenut masovni teror. Stotine sudionika takozvane "Banderivske diverzije" bili su uhićeni i zatvoreni. Takva sudbina je dohvatila i Stepana Banderu. Njega su zatvorili

Zapadnu Ukrajinu, a 7. svibnja 1945. godine Njemačka potpisala Akt o kapitulaciji.

Daljnja borba za neovisnost proširila se na terene Zapadne i Velike Ukrajine (Velika Ukrajina – naziv koji obuhvaća teritorije središnje i istočne Ukrajine, op. a.), ali ovaj put protiv sovjetske okupacijske vlade te aktivno trajala do 1955. godine. Vođa te antisovjetske borbe bio

● Grob Stepana Bandere u Münchenu

ukrajinskoga naroda XX. stoljeća u potpunosti je povezana upravo s njegovim imenom.

Ali čak su i danas prisutni "sukobi" na ovu temu među Ukrajinčima. Posebno mogu istaknuti kako je 2004. godine tadašnji ukrajinski predsjednik Viktor Juščenko prisvojio Stepanu Banderi titulu Heroja Ukrajine, a koje je 2010. godine ukinuo Donecki okružni administrativni sud.

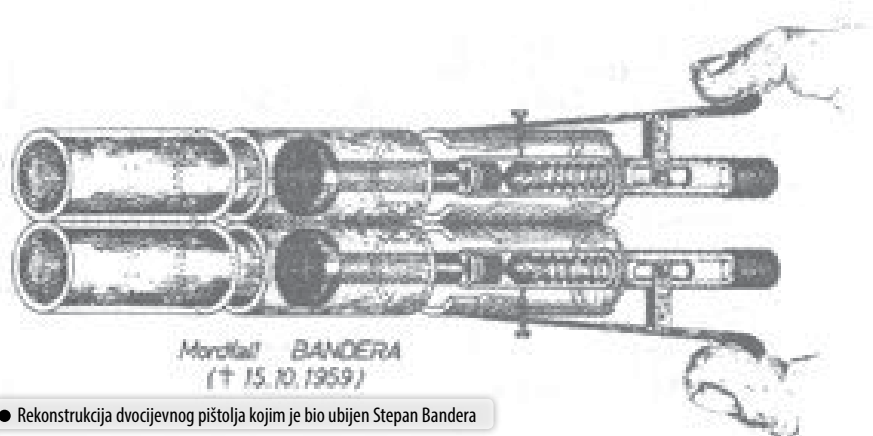
Ali činjenica da je u interaktivnom projektu "Veliki Ukrajinčini" TV-kanala "Inter" Stepan Bandera zauzeo počasno treće mjesto, iza Yaroslava Mudrog te Mykole Amosova, svjedoči o njegovom visokom autoritetu među Ukrajinčima.

U kontekstu novog vala borbe Ukrajine za neovisnost protiv zamisli Ruske Federacije 2013.– 2014. ideje našega Heroja dobivaju veliko značenje. Potrebno je iskaknuti samo jedno: svaka neovisna nacija ima pravo na svoje heroje, ne osvrćući se na to da njih, ne uvijek, pozitivno doživljavaju predstavnici drugih nacija.

Pripremio Davor Lagudza

Korištena literatura:

1. Бале́й Петро. Фронда Степана Бандери в ОУН 1940 року. - К., 1996.
2. Бандера Степан. Мої життєписні дані. Львів, 1998.
3. Дужий Петро. Степан Бандера - символ нації. У 2-т. - Львів, 1997.
4. Кук Василь. Степан Бандера. - Івано-Франківськ, 1999.
5. Мірчук Петро. Степан Бандера, символ революційної безкомпромісовості. - Нью-Йорк - Торонто, 1981.
6. Мудрик - Мечник Степан. Революційна ОУН під проводом Степана Бандери. - Стрий, 1993.
7. Мудрик-Мечник Степан. Спогади про Степана Бандеру. - Львів, 1999.

Mordall BANDERA
(† 15.10.1959)

● Rekonstrukcija dvocijevnog pištolja kojim je bio ubijen Stepan Bandera

u Krakovu, a njegovu braću, Vasylja i Oleksu, nasilno su ubili u poljskome koncentracijskome logoru "Auschwitz". Isto tako, zbog nepristanka na pokoravanje Nijemcima, obje ukrajinske legije "Nachtigall" i "Roland" su raspuštene te im je oduzeto oružje. Ali, ne osvrćući se na to, upravo su vojnici tih legija kasnije postali jezgra UUV-a (Ukrajinska ustanička vojska – укр. Українська Повстанська Армія).

Zbog nepovoljnoga tijeka rata, Nijemci, u prosincu 1944. godine, puštaju Stepana Banderu iz zatvora te počinju zajedničke pregovore protiv boljševika. Osnovni uvjeti Bandere ostali su da Njemačka prizna Akt obnove ukrajinske državnosti te mogućnost stvaranja neovisne ukrajinske vojske. Ali dani zahtjevi nisu bili realizirani jer je, nedugo zatim, sovjetska vojska okupirala

je Stepan Bandera, koji je sve vodio izvana.

U Münchenu, 15. listopada 1959. godine, Stepan Bandera je ubijen. Kako su kasnije ustanovili njemački istražitelji, ubojstvo je isplanirao i počinio agent KGB-a ukrajinskoga podrijetla, Bogdan Stašynskyj, poprskavši mu lice otopenom kalijevoga cijanida (KCN).

U formatu sovjetske povijesne koncepcije, Bandera se razmatra kao kolaborant, zločinac te izdajnik vlastitog naroda, a njegove istomišljenike poistovjećuju s fašistima protiv kojih se "herojski" borio SSSR.

S raspadom SSSR-a te obnavljanja Ukrajine kao neovisne države 1991. godine, pojavila se ukrajinska točka gledišta na osobnost Stepana Bandere, u potpunosti različita od sovjetske. Čak štoviti, povijest oslobodilačkih pohoda

Hrvatske postrojbe u Prvom svjetskom ratu na ukrajinskim zemljama – Zakarpattju, Lemkivščyni, Volynji, Halyčyni i Bukovyni

Nastavak operacija duž Dnjistra

11. nastavak

Bitke na rijeci Zolota Lypa

● Rijeka Zolota Lypa kod Berežana

Dana 23. kolovoza 1915. po naredbi 7. armije 36. pješačka divizija počinje ofenzivu prema lijevoj obali Dnjistra kod ušća rijeke Zolota Lypa. U probou na pravcu Ustja Zelene – Zadariv – Nyzkolyzy gdje sudjeluju i satnije 16. varaždinske i 52. osječke pješačke pukovnije, 27. kolovoza pretrpljeni su veliki gubici u mrtvima i ranjenima. U sljedećim danima postrojbe 72. pješačke brigade osvajaju jedan za drugim ruske obrambene pozicije i naselja u dubinu između rijeka Zolota Lypa – Koropec – Baryš – Seret. U tim borbama, na pojedinim mjestima Rusi su pružali žilav otpor. Tako je pri glavnom i neuspjehom jurišu na Perevoloku, sjeveroistočno od Bučaća, 13., 53. i 93. pješačke pukovnije 36. pješačke divizije poginuo i ranjen veći broj vojnika. Nakon osvajanja uzvisina, rovovskih linija i naselja oko srednjeg toka Koropeca od Dubenke i Čehiva sve do Monastyryska, s istom žestinom i uz velike žrtve vode se borbe za mjesto Ozerjany uz rječicu Baryš. Od 2. rujna najžešće borbe se vode sjeverno od Bučaća na rijeci Strypi sve do mjesta Stari Petlykivci i istočno prema rijeci Seret.

Lokalno stanovništvo je svim oblicima surađivalo s austrougarskom vojskom a posebno dojavljujući pozicije ukopanih ruskih jedinica. Južno od grada Terbovlja na rijeci Seretu kod Budaniva Rusi organiziraju čvrstu obranu: "Rusi su još prije nekoliko mjeseci utvrdili svoje položaje i pojačali ih trostrukim i četverostrukim žičanim zaprjkama. S promatračkog položaja detalji su bili jasno vidljivi: A: ukopana bočna postrojba, B: zatvoreni zemljani rov. Glavno je uporište bio utvrđeni samostan s katoličkim i židovskim grobljem povezan rovovima i ograđen žicom. Postavljen je i red šrapnelskih zaklona sa žičanim zaprjkama koji se protezao do crkve na koti 328".²³

Ruska kontraofenziva i rovovske bitke na Strypi kod Bučaća

Nakon višetjednoga gonjenja i povlačenja ruskih snaga prema istoku, nenadano, 9. rujna, preustrojene i novopristigle ruske pukovnije kod Budaniva i na cijeloj bojišnici s lijeve strane Dnjistra zaustavljaju napredovanje austrougarskih snaga VI. Košičkog i XIII. zagrebačkog zbora, nanoseći im velike gubitke u poginulim, ranjenim i zarobljenim. Samo iz 16. varaždinske pukovnije poginulo je 270 vojnika, a daleko veći broj je ranjen, a najveći broj pao je u zarobljeništvo.²⁴

Iz stožera 36. /zagrebačke/ pješačke divizije naređeno je defenzivno povlačenje prema Strypi i Bučaću s ciljem zaustavljanja jakog nastupa ruskih snaga i rasterećenju široke bojišnice na južnijem dijelu Dnjisterske fronte, od 15. do 17. rujna određen je proboj. S jakom artiljerijskom paljbom i pješačkim nastupom na ruske obrambene rovove prsa o prsa kod mjesta Bobulyncy, Biljavyni i Osivci sjeverno od Bučaća, austrougarske snage, /odjeli hrvatskih pukova 7. i 36. pješačke divizije/, doživjeli su težak poraz. Broj poginulih, ranjenih, zarobljenih bio je do jedne trećine ukupnih austrougarskih snaga na ovoj dionici fronte na Strypi.²⁵

Na dan 12. listopada kod mjesta Trybuhivci južno od Bučaća, pri neuspjehom pokušaju probouja s oko 1100 vojnika dugih rovovskih i širokih žičanih ruskih prepreka na bojišnici širokoj oko 2500 m, poginulo je i ranjeno više stotina austrougarskih (hrvatskih) vojnika.²⁶

Uz rovovsko-žičane obrambene linije uz obje strane rijeke Strype u snježnoj zimi studeni i prosinac prolazi u zatišju.

Borbe 79. otočake pješačke pukovnije u Volynji

Ličanin Frane Dubravčić, kao časnik svoje 79.c.k. otočake pješačke pukovnije sudjelovao je u bitkama na najsjeveroistočnijem dijelu bojišta austrougarske vojske, u pokrajini Volynj. O tome je zapisao:

Ofenziva ruskog generala Brusilova bila je pospjela naš odlazak na frontu. U Volynji nas dočekaše ostaci 79. pukovnije. Od pet kompletnih bataljuna ostale su tek tri mršave kompanije. Mnogo ih je zaglavilo, a najviše ih je otišlo u "veliki kadar", kako smo zvali rusko zarobljeništvo.

Od preostalih vojnika i nas koji smo tada došli formirana su dva bataljuna. Komandantom našeg prvog bataljuna postao je potpukovnik T. Istog dana u dnevnoj zapovijedi pozdravio nas je

general Puhalo i izrazio veselje da je 79-a, kao njegova ishodna regimenta, sada došla u sklop njegove armije...²⁷

Nakon ranjavanja kapetana W. sjeća se Dubravčić, "vodstvo naše kompanije preuzeo je poručnik Krušnjak. Onda smo pošli još malo poljem naprijed, zatim zakrenuli ulijevo i stigli do iskopanih jaraka. Jedan po jedan ulazili smo u jarke provlačeći se naprijed i udarajući čas puškom, čas naprtnjačom o uske i blatne stijene. Kako je tih dana bilo kiše, jarci su bili dobro napunjeni vodom, pa smo na mjestima gazili vodu i blato do koljena..

Noć je prošla razmjerno mirno, ali kad se razdanilo, Rusi otvoriše na nas bubnjarsku vatru... Poslije sat-dva Rusi se malo primiriše. Njihovi su položaji bili udaljeni više od kilometra, čak tamo na drugoj uzvisini. Između nas bila je dolina. Ispred naših položaja nalazile su se zapreke od bodljikave žice. Mirovanje nije baš bilo dugo trajalo. Naš je bataljun dobio nalog da napadne ruske položaje na suprotnoj uzvisini. Pištoljem je komandant dao znak za napad. "Naprijed!" i mi smo jurnuli – do naših žičanih zapreka, jer dalje nismo mogli. Rusi otvoriše na nas paklenu vatru iz pušaka, strojnica i topova. Dok su mrtvi oko nas padali, pobjegosmo, ranjeni i svi drugi, natrag u naš položaj. Ranjen je bio i naš drugi zapovjednik, poručnik Krušnjak pa je vodstvo preuzeo zastavnik Šutej... Poslijepodne, kad je granulo sunce, vidjeli smo da naši lijevo od nas napreduju. Žica je bila prosječena pa smo i mi krenuli naprijed. Rusi su se bili izgleda malo povukli, jer nisu pružali otpor, te smo doskora zauzeli njihove položaje. Vojnici su nalazili mjestimice kruha ili šećera i odmah jeli.

Napredovali smo dalje kroz visoku pšenicu i rukama razgrtali klasje kao da plivamo... Svi smo krenuli naprijed, prešli brežuljke i spustili se u neke močvare gdje smo vodu do koljena gazili. Kad smo prešli na drugu stranu, dvije su kompanije, uključujući i moju, bile određene za rezervu. Ostale kompanije krenule su dalje. Rusi su ih dočekali i boj se vodio cijelog prijevodna. Mimo nas, koji smo bili zaklonjeni u rezervi prolazili su cijelo vrijeme ranjenici..

U povlačenju pred Rusima...šumu smo prošli noću i zaposjeli položaje kod sela Holiezany, nedaleko napuštenog sela Jelizareva. Kojih deset kilometara lijevo od nas, kod mjesta Smikova, tukla je ruska artiljerija gotovo stalno. Komandant

● Anton Lipošćak, zapovjednik 42. domobranske pješačke divizije

regimente nalazio se negdje u šumi iza sela Kolonjeva gdje se nalazila i poljska bolnica.²⁸

Rovovske bitke pri kraju 1915. i početkom 1916. u Bukovini

Nakon potiskivanja Rusa iz Bukovine, u ljeto 1915., granični prostor najjugoistočnije austrougarske pokrajine duž Besarabijsko-austrijske granice kontrolirali su uz pukove domicilnoga XI. galicijsko-bukovinskog korpusa i hrvatski pukovi XIII. zagrebačkog korpusa.

Topništvo i pješništvo raspoređeno je nasuprot obrambenih linija prema rusko-besarabijsko-rumunjskoj granici uz dugu rovovsku liniju zaštićenu opkopima i višerednom mrežom bodljikavih žica duž pravca Bojan – Mahala, jugoistočno od Černivca glavnoga grada Bukovine, pa na sela: Raranče /danas Ridkivci – Toporivci, pa preko šumovite Hotynske visočine do mjesta Dobrynivci – Čornyj potik i Samušyn na Dnjistru.

Zapovjedništvo 42. domobranske pješačke divizije bilo je smješteno u Cornivki, gdje su bile smještene od svog dolaska koncem prosinca i postrojbe 16. pukovnije kao pričuve zbora.

Na Badnjak 24. prosinca 1915. godine, momčadi je podijeljeno vino, bijeli kruh i meso. Zapovjednik 42. domobranske pješačke divizije podmaršal Anton Lipošćak počastio je časnike pozivima na ručak i večeru. Na Božiću 9 sati služena je misa u dvorcu Bernawka. Dopodne 26. prosinca pukovnije je obišao zapovjednik armije i general konjice Pflanzner-Baltin. Osim dodjeljivan-

ja pohvala i priznanja za dosadašnje držanje pojedinih postrojbi, časnika i vojnika, upozorio je na prijetee okupljanje ruskih snaga na bojišnici i moguć napad. Tako je 28. prosinca napadnuta bojišnica 42. domobranske pješačke divizije, ali je pješački napad odbijen, a 1. siječnja napadnuti su postavi osječke 28. domobranske pukovnije.²⁹

Već 2. siječnja od domobranskih pješačkih pukovnija 300., 301., 307., ostali su samo ostatci. Peta satnija 26. karlovačke domobranske pješačke pukovnije nakon probijanja branjene di-
 onice raspolagala je sa samo jednom trećinom (60 – 70) vojnika.³⁰

Rusi su nakon jake i duge topničke vatre nastupali u jurišu prema obrambenim austrijskim linijama u 8 do 10 redova. Uz jaku topničku i pješačku paljbu i juriš u borbi prsa o prsa, ugroženi položaji su uz velike žrtve vraćeni. Izginuo je i zarobljen i veliki broj ruskih vojnika.

I u noći i poslije ponoći i cijelog dana i noći idućeg 3. siječnja Rusi su nastavili s jakim artiljerijskim pješačkim napadima na dobro utvrđene obrambene linije kod Toporouca/Toporivci i Raranče. Na tisuće topovskih granata padalo je na prvu crtu obrane i na pozicije jakih austrougarskih bitnica koje su neprestano uzvraćale.

Rusi nastupajući u šest redova, uz velike žrtve uspijevaju se probiti kroz uništene žičane zapreke na austrougarske položaje na dužini od 1000 metara. Posebno ogorčene borbe bile su u razorenim rovovima istočno od

Raranča, na poziciji Buč, gdje su bile satnije Varaždinske pukovnije. Uz velike žrtve u borbi bajunetama prva crta bojišnice je vraćena.³¹

O teškim borbama na jugoistočnoj granici Bukovine svjedoči major topništva S. Pavičić koji je bio sa svojom bitnicom na uzvisini iza sela Toporivci, dvjestotinjak metara iza postava 27. (karlovačke) pukovnije; "...

Došao je Božić! Već na prvi dan toga velikog blagdana osjetili smo snagu ruske topničke vatre! Iz stotina i stotina malih i velikih do 18 cm, sipala je satima vatra na naše pješačke položaje, na naše bitnice, a osobito na naše uporište, na kotu 468... Mi smo satima odgovali

vatrom.....Najbolji ruski vojskovođa general Brusilov nakanio je svom silom, pod svaku cijenu, između Dnjistra i Pruta probiti austrougarsku borbenu crtu, jer mu je tu operativni pravac bio najpovoljniji za udarac duž podnožja Karpata u srce Galicije. On baca na taj odsjek, na naša jedva dva vojnička zbora, svoju jaku vojsku od nekoliko zborova, s posebnim teškim i najtežim topništvom. On obasipa cijelo područje, a osobito ono izpred 42. domobranske divizije, uraganskom vatrom stotina topova, postavljenih u Besarabijskoj nizini, sakrivenih u uvalama i iznad nizine te po obroncima dalekih bregova.

Od jutra do podne bjesnila je ta bubnjarska, pripravna vatra na naše postave. Svi su rovovi mjestimice bili srušeni i zatrpani. Gubitci su bili jaki... I sljedeći dan nastavljen je vatra.

A onda, nakon duge priprave, koju je vodilo nekoliko eskadrila francuzkih zrakoplova, koji su davali znak crvenim, bijelim i žutim raketama, nastupilo je rusko

pješništvo, mnoštvo pješaka, mužika, koji su u najmanje dvanaest redova od Dnjestra do Dolžoka prodirali napried u valovima, ali pod najtežom topničkom vatrom naše skupine bitnica i svih susjednih topničkih skupina. Ruski "Urra, urra!", povici iz stotine tisuća grla šumjeli su nam još danima u ušima poslije tog napadaja u snu i na javi.³²

Naše topništvo, najmanje sto dvadeset topova samo oko naše divizije, dakle pojačano topništvo s raznih susjednih poljskih i mađarskih divizija, s najboljim novim brzometnim topovima udaralo je salvu za salvom i davalo pojedinačnu vatru neprijatelju, dobro upucano, s najvećim uspjehom. A izvrstno topništvo /neprijatelja/ nastojalo je da nam se osveti. ...Stradalo je samo selo /Toporouc/, čiji su se stanovnici za vremena posakrivali u obližnjoj šumi. Svuda je neprijatelj stao a najviše se približio voćnjaku kod malog ukrajinskog sela Raranča, na našem desnom krilu. Tu su sljedećih dana uslijedili naši protunapadaji uz teške gubitke. Na našem lijevom krilu bila je kasnije ukrajinska pukovnja "šim-šim", t.j. 77. pukovnja."³³

(Nastavak slijedi u idućem broju)

Boris Graljuk

²⁸ R.H.B. Lochart, Moskva 1912. – 1918., uspomene britanskoga diplomate, Zagreb, 1941, 74.

²⁹ Isto, 77.

²⁶ Od 1788 vojnika 16. pukovnije, prebrojanih 15. rujna, preostalo ih je 1209 – 580 vojnika je izgubljeno, od toga 164 ranjeno i 70 poginulo, 340 zarobljeno. Isto, 80.

²⁶ Satnik Fiala, sudionik napada opisuje svoj položaj: "ležao sam u jami iza jurišnih odreda s nekoliko vojnika moje satnije tražeći zaštitu pred paljbom. Granate vlastitih teških haubica padale su u neprijateljski rov na udaljenosti od samo 200 m. Naredio sam momčadi napuštanje rova i napad na bojišnicu. Prvi vojnik koji se podigao, dobio je metak u glavu, sljedeći isto, trećem je propucano stegno. Više se nitko nije usudio izaći." Isto, 88. – 89.

²⁷ Frane Dubravčić, "Živ sam i dobro mi je.", Uspomene iz Prvog svjetskog rata 1914.-1918. Priredio i dopunio prilozi Milan F. Dubravčić, Katedra čakavskog sabora, Otočac, 2002., 70.

²⁸ Isto, 71. – 78.

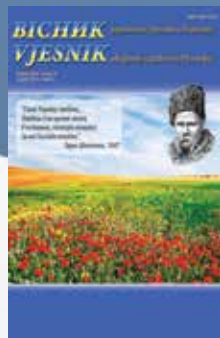
²⁹ U odnosu na izvješće pukovnika R. Budinera u Ratnom dnevniku 16. C. K. pukovnije da su prvi ruski napadi kod Raranče/Ridkivci počeli 28. prosinca 1915, S. Pavičić piše o "snazi ruske topničke vatre već na prvi dan toga velikog blagdana." Ratni dnevnik C. K. Varaždinske pješačke pukovnije..., 104., S. Pavičić, Hrvatska vojna i ratna poviest..., 509.

³⁰ Ratni dnevnik., 105.,

³¹ Isto, 105. – 107.

³² S. Pavičić, Hrvatska vojna i ratna poviest, 508. – 510.

³³ Isto, 510. – 511.

XIII. UKRAJINSKA SMOTRA DJEČJEG STVARALAŠTVA U SLAVONSKOM BRODU

